



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ  
ČESKÉ REPUBLIKY

SITUAČNÍ  
A VÝHLEDOVÁ  
ZPRÁVA  
**BRAMBORY**



PROSINEC  
**2006**



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ  
ČESKÉ REPUBLIKY

## SEZNAM ZKRATEK:

AZS	Aktivní zušlechťovací styk
CN	Kombinovaná nomenklatura (celní termín)
CPV	Cena průmyslových výrobců
CZV	Cena zemědělských výrobců
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EUR	Euro, společná měnová jednotka většiny zemí EU
EU	Evropská unie
NČS	Nové členské státy EU (od 1. 5. 2004)
NK	Nařízení Komise
NR	Nařízení Rady
NV	Nařízení vlády
OOO	Obchodní odbytová cena
Sb.	Sbírka zákonů
SAPS	Jednotná platba na plochu, na 1 ha zemědělské půdy
SC	Spotřebitelská cena
SOT	Společná organizace trhu
SVZ	Situační a výhledová zpráva
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ZMP	Zentrale Markt und Preisberichtsstelle für Erzeugnisse der Land, Forst und Ernährungswirtschaft GmbH (Ústřední obchodní a cenové středisko pro zemědělství, lesnictví a výživu Berlín)

### **Odbor rostlinných komodit MZe ČR**

#### **Odpovědný odborný redaktor:**

Ing. Jan Žižka MZe ČR

#### **Ředitelka odboru rostlinných komodit:**

Ing. Eva Divišová MZe ČR

*Autor zprávy touto cestou děkuje za spolupráci výše uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.*

Od marketingového roku 2004/05 začíná v ČR marketingový rok jako v EU, tedy od 1. 7. daného roku a končí 30. 6. následujícího roku. Do roku 2003/04 začínal marketingový rok v ČR od 1. 9. a končil 31. 8. následujícího roku.

Údaje o dovozu a vývozu podle ČSÚ nemusí být úplné, protože se v oblasti intrakomunitárního obchodu ČR v rámci EU statisticky evidují zásilky o hmotnosti vyšší než 2 000 kg.

V zahraničním obchodu jsou v této publikaci za dovoz a vývoz považovány i dodávky zboží v rámci intrakomunitárního obchodu ČR se zeměmi EU.

Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky Těšnov 17, 117 05 Praha 1

internet: [www.mze.cz](http://www.mze.cz), e-mail: [info@mze.cz](mailto:info@mze.cz)

ISBN 80-7084-530-9, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9, 273 06 p. Libušín, e-mail: [typo.jj@volny.cz](mailto:typo.jj@volny.cz)



SITUAČNÍ  
A VÝHLEDOVÁ  
ZPRÁVA  
BRAMBORY



PROSINEC  
2006

## OBSAH

Úvod .....	3
Souhrn .....	3
Zásahy státu u komodity brambory .....	4
Kontrola kvality a zdravotního stavu konzumních brambor .....	8
Fytosanitární podmínky obchodu s bramborami .....	10
Pěstování a trh brambor v Evropě .....	12
Vývoj pěstování a trhu brambor v ČR .....	16
Brambory rané .....	21
Brambory konzumní ostatní .....	25
Brambory sadbové .....	29
Brambory určené k výrobě bramborového škrobu .....	31
Škrob bramborový .....	33
Výrobky z brambor .....	38
Přílohy .....	40

### Zdroje informací, zpracovatelé podkladů

ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠS	Český škrobárenský svaz
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
GŘ	Generální ředitelství cel Praha
MF	Ministerstvo financí ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MP	Ministerstvo pôdohospodárstva SR
SRS	Státní rostlinolékařská správa Praha
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Brno
ÚBS ČR	Ústřední bramborářský svaz ČR Havlíčkův Brod
VÚB	Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.
VÚZE	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky Praha

## ÚVOD

Situační a výhledová zpráva BRAMBORY prosinec 2006 navazuje na zprávu vydanou v prosinci roku 2005. Zpráva je zpracována na základě údajů dostupných k říjnu roku 2006 a statistiky zahraničního obchodu ČSÚ do 30. 9. 2006, pokud není uvedeno jinak. V první části zprávy jsou popsány zásahy státu vztahující se ke komoditě brambory. Další část je zaměřena na sledování jakosti tržních brambor v České republice a pěstování brambor v Evropě. Hlavní část zprávy je věnována problematice pěstování a zpracování brambor v České republice a vývoje cen na tuzemském trhu. Další část se zabývá problematikou výroby škrobu v ČR a společné organizace trhu v odvětví bramborového škrobu v EU.

## SOUHRN

V marketingovém roce 2006/07 se podle odhadu ČSÚ k 15. 10. 2006 očekává celková sklizeň brambor za zemědělský sektor ve výši 712 tis. t. Pokud by se tato prognóza naplnila, jednalo by se o meziroční pokles o 301 tis. t. Na předpokládané nižší sklizni brambor se podílí jednak pokles osázených ploch brambor, proti minulému roku o 6 045 ha, tj. pokles o 16,8 % a jednak snížení hektarového výnosu na 23,70 t/ha, tj. snížení o 15,6 %. Celková produkce brambor na výrobu škrobu se odhaduje na cca 115,6 tis. t. Výnosy brambor určených k výrobě bramborového škrobu se předpokládají ve výši 23,8 t/ha, tj. pokles téměř o 8 t/ha, tj. snížení o 24,92 %. Pokud k produkci zemědělského sektoru připojíme produkci domácností, je možné předpokládat celkovou výrobu brambor v marketingovém roce 2006/07 v úrovni přibližně 846 tis. t.

Z průběhu posledních let je zřejmé, že brambory patří mezi rostlinné komodity, které jsou výši své produkce silně závislé na průběhu počasí v konkrétním roce. Po rekordní výši sklizně v roce 2005 s celkovou produkcí brambor 1 156 tis. tun, se v roce 2006 očekává výrazně nižší produkce. Pěstitelům konzumních brambor, kteří prodávají brambory na volném trhu tato situace přináší mnohem lepší podmínky při realizaci prodeje vypěstovaných brambor.

Celková plocha brambor (sadbové, rané, konzumní ostatní a brambory určené k výrobě bramborového škrobu) dosáhla podle údajů ČSÚ v roce 2006 v zemědělském sektoru 30 026 ha, což je oproti minulému roku pokles o 6 045 ha. Poklesla i plocha raných brambor z 2 266 ha v roce 2005 na 1 802 ha v roce 2006. V souvislosti se statistikou raných brambor je třeba upozornit, že ČR statisticky eviduje jako rané pouze ty brambory, které jsou sklizeny do 30. 6. daného roku. ČR zavedla tuto metodiku v souladu s pravidly EU poprvé od roku 2004/05. Brambory sklizené po tomto datu jsou nyní statisticky zařazeny jako brambory konzumní ostatní.

Celkový dovoz brambor raných a brambor konzumních ostatních v čerstvém stavu se podle ČSÚ v marketingovém roce 2005/06 oproti marketingovému roku 2004/05 snížil na celkovou úroveň 68 tis. t, jedná se o meziroční snížení o 20 tis. t, tzn. snížení dovozu o 22,7 %. Je tedy zřejmé, že tuzemští pěstitelé brambor svou pozici na domácím trhu výrazně posílili. Snížení dovozů bylo samozřejmě zapříčiněno rekordní úrodou brambor v ČR a s tím spojenou i nízkou realizační cenou brambor. Uplatnění brambor zahraniční provenience bylo tak zřetelně redukováno.

Vývoz brambor byl v roce 2005/06 rekordně vysoký a dosáhl podle údajů ČSÚ téměř 125 tis. t brambor, z toho přes 7 tis. t sadbových brambor. Průměrná celková vývozní cena však byla pouze cca 2 844 Kč/t.

Dovoz výrobků z brambor po přepočtu na syrové brambory činil v roce 2005/06 133 860 t, v předchozím roce 2004/05 to bylo 129 176 t. Nejvíce výrobků z brambor se do naší republiky dováží z Polska, Německa, Belgie a Nizozemska.

Vývoz výrobků z brambor je bohužel nižší než dovoz, i když má mírně stoupající tendenci. V roce 2005/06 činil již 47 467 t, což je oproti předchozímu roku zvýšení o 15 204 t a vývoz tak dosahuje přibližně 1/3 úrovně dovozu.

Podle ČSÚ ceny zemědělských výrobců brambor konzumních ostatních v marketingovém roce 2005/06 vzrostly na 3 050,5 Kč/t oproti 2 697,1 Kč/t v roce 2004/05. Velmi výrazný nárůst cen na 5 216,0 Kč/t zaznamenaly však brambory sklizené v hospodářském roce 2006/07, tzn. od července letošního roku.

Spotřebitelské ceny brambor konzumních ostatních v roce 2005/06 dosáhly průměrné hodnoty 8,03 Kč/kg, pokud však hodnotíme ceny brambor z letošní sklizně, tzn. marketingový rok 2006/07, spotřebitelské ceny vzrostly na 12,38 Kč/kg. Hlavní příčinou vysokých cen je nižší úroda brambor jak v České republice, tak i v hlavních producentských zemích EU.

Osázená plocha brambor určených k výrobě bramborového škrobu v tomto roce v ČR meziročně poklesla o 400 ha, z 5 257 ha na 4 857 ha. Brambory podle odhadu ČŠS dosáhnou vlivem průběhu počasí v tomto roce i nižšího výnosu, v průměru 23,80 t/ha. Je odhadována průměrná škrobnatost 19,7 % oproti 18,8 % v loňském roce. Celková produkce škrobu by při této škrobnatosti a nižší produkci brambor činila 26 800 tun.

## ZÁSAHY STÁTU U KOMODITY BRAMBORY

Do zásahů státu u komodity brambory jsou zahrnuty:

1. Celní a ochranná opatření
2. Licenční režim
3. Daňová opatření
4. Dotační programy
5. Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013
6. Státní zemědělský intervenční fond – SZIF

### 1. Celní a ochranná opatření

V rámci Evropské unie, jejímž členem je od 1. 5. 2004 i ČR, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. V obchodním styku se zeměmi, které nejsou členy ES, platí celní předpisy ES. Aktuální Celní sazebník byl v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2658/1987, o sazební statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku vydán Nařízením Komise (ES) č. 1719/2005 ze dne 27. října 2005.

V příloze SVZ jsou uvedena vybraná cla, která mají vztah ke komoditám brambory, bramborovému škrobu a výrobkům ze škrobu.

### 2. Licenční režim týkající se dovozu a vývozu zboží

Do 30. 4. 2004 nepodléhala licenčnímu řízení v ČR žádná z komodit brambory či škrob. Podle nařízení Rady (ES) č. 1784/2003 o společné organizaci trhu s obilovinami a nařízení EK č. 1291/2000, kterými se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí, podléhá licenčnímu řízení při dovozu i vývozu bramborový škrob. Vydáváním licencí je v ČR pověřen SZIF.

### 3. Daňová opatření

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění, jsou od 1. 5. 2004 upraveny daně z přidané hodnoty uplatňované na zboží, nemovitosti a služby.

Do skupiny zboží se sníženou 5% sazbou DPH byly zařazeny m.j. následující položky celního sazebníku, týkající se komodit brambory nebo škrob:

- 07 zelenina
- 11 mlýnské výrobky, škroby, inulín
- 1702 ostatní cukry
- 20 přípravky ze zeleniny

### 4. Dotační programy

V rámci jednotlivých podpůrných programů (PP) týkajících se brambor byly stanoveny v roce 2006 následující dotační tituly finančních podpor:

#### Program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

**Účel:** zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem.

#### Předmět dotace:

- 3.c) podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR,
- 3.d) podpora šlechtění zaměřeného na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým i abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce,
- 3.e) podpora používání certifikované sadby brambor na produkčních plochách u pěstitelů hospodařících v uzavřené sadbové oblasti vymezené zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby, jako prevence proti šíření karanténních bakterióz.

**Forma dotace:** dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

#### Výše dotace:

- 3.c) do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,
- 3.d) do výše 90 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad),
- 3.e) do výše 1 500 Kč/t certifikované sadby stupně C 2, do výše 2 500 Kč/t certifikované sadby stupně C 1 a vyšší, použité na vlastní výsadbu produkčních (nikoliv množitelských) ploch v uzavřené pěstitelské oblasti (maximálně 3 tuny/ha osázené plochy).

Poznámka: minimální množství použité certifikované sadby v uzavřené pěstitelské oblasti, vymezené zákonem č. 219/2003 Sb., je jedna tuna.

Pro dotační titul 3.c) byla rámcovým rozdělením určena částka 6 mil. Kč na požadovaných 8 418 613 Kč. Žadatelům o dotaci bylo uhrazeno 42,75 % prokázaných přímých nákladů vynaložených na testování množitelského materiálu.

Pro dotační titul 3.d) byla rámcovým rozdělením určena částka 150 mil. Kč na celkem požadovaných 231 534 765 Kč. Žadatelům o dotaci bylo uhrazeno 64 % prokázaných vyjmenovaných nákladů vynaložených na šlechtění.

V rámci dotačního titulu 3.e) bylo v roce 2005 vyplaceno 393 žadatelům 45 mil. Kč při naplnění maximální výše sazeb, v roce 2006 byl v rámci redukce finančních prostředků na celý program 3. kapitoly krácen i podprogram 3.e). Proto bude 355 žadatelům vyplacena finanční podpora ve výši přibližně 981 Kč/t sadby brambor stupně C2 a 1 634 Kč/t sadby brambor stupně C1.

## **Program 9. Poradenství a vzdělávání**

**Účel:** organizační, ekonomické a odborné poradenství

### **9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinou výrobu**

**Předmět dotace:**

**9.A.b.4)** Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin po jejich registraci, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin.

**Forma dotace:** dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

**Výše dotace:** do výše 30 tis. Kč na 1 odrůdu jarních plodin po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ.

## **5. Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013**

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 –2013 vychází z nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, a zejména navazuje na Národní strategický plán rozvoje venkova č. 499, schválený vládou usnesením ze dne 10. května 2006.

Realizace Programu venkova se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, tj. Osy I. – IV., jejichž cílem je zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Čtvrtá průřezová osa LEADER klade důraz na vytváření a rozvíjení místních partnerství venkovských subjektů a tím přispění k realizaci priorit os I., II. a především osy III.

Tento program bude realizován prostřednictvím následujících os a opatření:

### **Opatření Osy I. – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví**

Modernizace zemědělských podniků

Investice do lesů

Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Pozemkové úpravy

Seskupení producentů

Další odborné vzdělávání a informační činnost

Zahájení činnosti mladých zemědělců

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Využívání poradenských služeb

### **Opatření Osy II. – zlepšování životního prostředí a krajiny**

Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech

Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES –  
Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě

Agroenvironmentální opatření – Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)

Agroenvironmentální opatření – Ošetřování travních porostů

Platby v rámci Natury 2000 v lesích

Lesnicko – environmentální platby



Agroenvironmentální opatření – Péče o krajinu

Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)

Zalesňování zemědělské půdy

Obnova lesnického potenciálu a podpora společenských funkcí lesů

### **Opatření Osy III. – kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**

Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Podpora cestovního ruchu

Základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova

Ochrana a rozvoj dědictví venkova

Vzdělávání a informace

Získávání dovedností, animace a provádění

### **Opatření Osy IV. - Leader**

Místní akční skupina

Realizace místní rozvojové strategie

Realizace projektů spolupráce

Podpory Programu rozvoje venkova z velké části čerpají z předchozího programovacího období – opatření Osy I. a částečně Osy III. navazují na podpory dříve poskytované z Operačního programu Zemědělství, opatření Osy II. vychází z HRDP.

Podmínky k provádění jednotlivých opatření budou stanoveny v závislosti na typu podpory – tzv. „projektová“ opatření (převážná část Osy I., Osa III., a IV.) budou realizována prostřednictvím dokumentu „Pravidla pro žadatele“, podmínky pro provádění většiny opatření Osy II. budou v souladu s § 2c zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 128/2003 Sb., a zákona č. 85/2004 Sb., stanoveny nařízením vlády. Příspěvek evropské spoluúčasti bude hrazen z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

## **6. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)**

Zákonem č. 256/2000 Sb., o SZIF a o změně některých dalších zákonů, v platném znění byl ustanoven Státní zemědělský intervenční fond, který se zabývá možnostmi poskytování dotací, subvencí, intervenčního nákupu a prodeje. Ze zákona o SZIF je pověřen v rámci společné zemědělské politiky ES prováděním a administrací SOT, tzn. také SOT se škrobem.

V rámci SOT se škrobem provádí činnosti související se systémem produkčních kvót bramborového škrobu, poskytuje prémie výrobcům bramborového škrobu, výrobní náhrady při výrobě schválených výrobků ze škrobu a vývozní náhrady při vývozu škrobu a výrobků vyrobených ze škrobu a provádí administraci národní doplňkové platby pěstitelům brambor určených k výrobě bramborového škrobu.

## KONTROLA KVALITY A ZDRAVOTNÍHO STAVU KONZUMNÍCH BRAMBOR

### I. Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti konzumních brambor za I. – 10. měsíc roku 2006

Za období leden až říjen roku 2006 provedla Státní zemědělská a potravinářská inspekce kontrolu I 080 šarží brambor. Právním předpisům nevyhovělo celkem 240 šarží, tj. 22,2 % kontrolovaných šarží.

Zjištění za prvních deset měsíců roku 2006 lze srovnat s léty předešlými. V roce 2001 bylo zjištěno, že 35,7 % kontrolovaných šarží na jakost a zdravotní nezávadnost konzumních brambor nevyhovuje požadavkům právních předpisů, v roce 2002 – 25,7 %, 2003 – 19,6 %, 2004 – 17,8 %, 2005 – 15,7 %.

Hlavní pozornost prováděné kontroly byla opět zaměřena na maloobchodní síť, kde bylo zkontrolováno 885 šarží, z toho právním předpisům nevyhovělo 233 šarží, tj. 26,3 %. Tento výsledek je srovnatelný se zjištěními v letech předcházejících. Lze tak konstatovat, že nevyhovující šarže konzumních brambor jsou zjišťovány zejména v maloobchodní síti, což je ovšem podstatné z hlediska spotřebitelů.

Ve velkoobchodech bylo celkem zkontrolováno 164 šarží, jako nevyhovující byly vyhodnoceny pouze 4 šarže, tj. 2,4 %.

U výrobců bylo zkontrolováno 27 šarží, jako nevyhovující byly vyhodnoceny 3 šarže, tj. 11,1 %.

I když výsledky úřední kontroly nelze považovat za statisticky věrný obraz úrovně jakosti a zdravotní nezávadnosti potravin, je možné na základě výše uvedených údajů vyslovit předpoklad, že úroveň prodeje konzumních brambor se postupně stále zlepšuje. A to i přes skutečnost, že v roce 2006 v důsledku nepříznivých klimatických podmínek roku 2005 bylo zaznamenáno relativně více nevyhovujících šarží.

Specifickým problémem zůstává především dodržování požadavků na jakost konzumních brambor v maloobchodě. Do této oblasti je také směřováno ze strany SZPI při kontrole konzumních brambor největší úsilí.

### Počet kontrolovaných vzorků konzumních brambor za I. – 10. měsíc roku 2006

Konzumní brambory	Výroba			Maloobchod			Velkoobchod			Ostatní			Celkem		
	Celkem	nevyh.	%	Celkem	nevyh.	%	Celkem	nevyh.	%	Celkem	nevyh.	%	Celkem	nevyh.	%
<b>Rané</b>	6	0	0,0	202	40	19,8	45	0	0,0	2	0	0,0	255	40	15,7
<b>Ostatní</b>	21	3	14,3	683	193	28,3	119	4	3,4	2	0	0,0	825	200	24,2
<b>Celkem</b>	<b>27</b>	<b>3</b>	<b>11,1</b>	<b>885</b>	<b>233</b>	<b>26,3</b>	<b>164</b>	<b>4</b>	<b>2,4</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>1080</b>	<b>240</b>	<b>22,2</b>
<b>Pouze ČR</b>	22	2	9,1	755	212	28,1	114	3	2,6	4	0	0,0	895	217	24,2
<b>EU mimo ČR</b>	5	1	20,0	79	12	15,2	37	1	2,7	0	0	0,0	121	14	11,6
<b>Třetí země</b>	0	0	0,0	37	2	5,4	13	0	0,0	0	0	0,0	50	2	4,0
<b>Původ neuveden</b>	0	0	0,0	14	7	50,0	0	0	0,0	0	0	0,0	14	7	50,0

Pramen: SZPI

Při sledování obsahu cizorodých látek nebylo zjištěno překročení žádného ze stanovených hygienických limitů a z tohoto hlediska brambory stále zůstávají pro spotřebitele zcela bezpečnou potravinou.

## II. Kontrola odrůdové pravosti a jednotnosti

Stejně jako v letech předešlých je i v roce 2006 prováděna SZPI kontrola zaměřená na odrůdovou pravost a jednotnost konzumních brambor. Laboratorní rozbory byly prováděny v laboratoři inspektorátu SZPI v Praze. Odrůdové standardy byly poskytnuty Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským.

V roce 2006 probíhá průběžná kontrola odrůdové pravosti a jednotnosti. Během této kontroly budou odebrány vzorky celkem 100 šarží konzumních brambor. Kontrolní vzorky byly odebírány stejnoměrně jak v maloobchodě, tak i velkoobchodě, několik vzorků bylo odebráno také přímo u výrobců. Výsledky kontroly jsou zatím známy u 56 vzorků. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno celkem 6 vzorků, tj. 10,7 %.

### Výsledky kontroly konzumních brambor podle země původu v roce 2006

Deklarovaná země původu	Počet kontrolovaných šarží	Počet nevyhovujících šarží	% nevyhovujících šarží
Česká republika	44	5	11,4
Egypt	4	0	0
Francie	3	1	33,3
Německo	2	0	0
Španělsko	1	0	0
Izrael	1	0	0
Maroko	1	0	0
Celkem	56	6	10,7

Pramen: SZPI

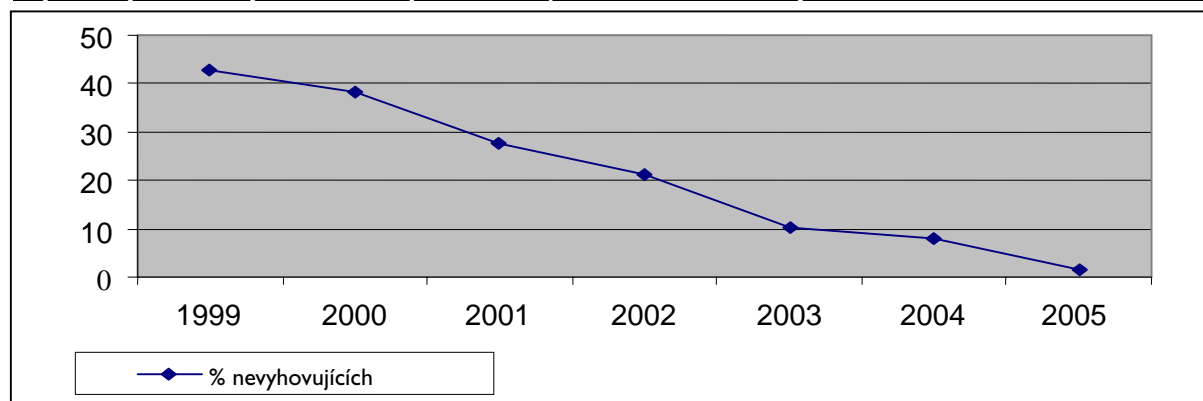
Pro letos zjištěné nevyhovující vzorky jsou společné tyto faktory: byly kontrolovány v maloobchodní síti a vždy se jednalo o provozovny významných maloobchodních řetězců. Výsledek kontroly odrůdové pravosti a jednotnosti v roce 2006 lze porovnat s výsledky již dříve provedených kontrol konzumních brambor.

### Výsledky kontroly odrůdové pravosti a jednotnosti za roky 2000 – 2005

Rok	Počet kontrolovaných šarží	Zjištěné % nevyhovujících
2000	94	38,3
2001	181	27,8
2002	252	21,4
2003	147	10,2
2004	76	7,9
2005	99	2,0

Pramen: SZPI

### Výsledky kontroly odrůdové pravosti a jednotnosti za roky 1999 – 2005



Pramen: SZPI

Údaje uvedené v grafu ukazují na jasnou a setrvalou pozitivní tendenci ve vývoji tohoto jakostního znaku. Na základě těchto výsledků lze konstatovat, že po zavedení pravidelných kontrol došlo k výraznému jakostnímu posunu na trhu konzumních brambor a to především proto, že sledování tohoto znaku se stalo pravidelným, vešlo v obecnou známost u podnikatelské veřejnosti a patrně i díky relativně citelným sankcím, které byly při zjištění nevyhovujících šarží vůči kontrolovaným osobám uplatněny. Nelze tak dávat do souvislosti vývoj úrovně tohoto jakostního znaku vůči počtu odebraných kontrolních vzorků.

## FYTO SANITÁRNÍ PODMÍNKY OBCHODU S BRAMBORAMI V RÁMCI EU A PŘI DOVOZU BRAMBOR ZE TŘETÍCH ZEMÍ

Obchodování s bramborami v rámci EU a dovoz brambor ze třetích zemí do České republiky se s účinností od 31. května 2004 z rostlinolékařského hlediska řídí zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 131/2006 Sb. (dále jen zákon), prováděcí vyhláškou č. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhlášky č. 662/2004 Sb., vyhlášky č. 247/2005 Sb. a vyhlášky č. 244/2006 Sb. (dále jen vyhláška), a dále vyhláškami č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby a č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého.

Škodlivé organismy, jejichž zavlékání a rozšiřování na území ES je zakázáno, jsou uvedeny v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, v částech A u obou příloh jsou tyto škodlivé organismy dále ještě rozděleny na škodlivé organismy, které se nevyskytují v žádné části Společenství a které jsou závažné pro celé Společenství, a na škodlivé organismy, které se vyskytují ve Společenství a jsou závažné pro celé Společenství. V částech B příloh č. 1 a 2 jsou potom uvedeny škodlivé organismy, jejichž zavlékání a rozšiřování je zakázáno na území určitých chráněných zón. Původci bakteriálních chorob bramboru, na které je posledních 10 let na území ČR prováděn rozsáhlý průzkum výskytu spojený s odběrem a testováním vzorků hlíz bramboru, bakterie *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, způsobující bakteriální kroužkovitost bramboru a bakterie *Pseudomonas (Ralstonia) solanacearum*, způsobující hnědou hnilobu bramboru, jsou v příloze č. 1, části A, oddílu II vyhlášky.

Země, odkud je zakázáno dovážet sadbové brambory, jsou určeny přílohou č. 3 vyhlášky, pro sadbové brambory platí zákaz dovozu ze všech třetích zemí kromě Švýcarska. Pro nesadbové brambory platí, že kromě zvláštních požadavků uvedených v příloze č. 4 vyhlášky, části A, oddílu I, které se vztahují k hlízám brambor a které musí být splněny, je povoleno dovážet nesadbové brambory z Alžírsko, Egypta, Izraele, Libye, Maroka, Sýrie, Švýcarska, Tuniska, Turecka a z evropských třetích zemí, které EU uzná za prosté *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, nebo jejichž opatření jsou shledána ekvivalentními opatřeními EU v boji proti *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*. Dovoz nesadbových hlíz bramboru původem z Egypta do České republiky, byl povolen pro období 2005/06 Opatřením SRS č.j.: SRS 001872/2006, ze dne 12. 1. 2006 (podrobnější údaje jsou uvedeny na webových stránkách SRS - [www.srs.cz](http://www.srs.cz), - Fytosanitární informace - Fytosanitární opatření).

Obecně pro dovoz zásilek brambor ze třetích zemí platí, že musí být prosty škodlivých organismů uvedených v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, musí splňovat zvláštní fyto karanténní požadavky uvedené v příloze č. 4 vyhlášky části A, oddílu I, musí být vždy opatřeny platným rostlinolékařským osvědčením a podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole, případně i laboratornímu testování odebraných vzorků hlíz na závažné škodlivé organismy. Při dovozu brambor z třetích zemí je vstupní rostlinolékařská kontrola prováděna zpravidla mimo území České republiky na vnější hranici EU místní rostlinolékařskou službou. Při splnění určitých podmínek stanovených zákonem může být kontrola totožnosti a zdravotního stavu zásilky provedena i v místě určení příslušné zásilky, kam by

byla odeslána ze vstupního místa hraničního státu EU místní rostlinolékařskou službou do České republiky. Toto místo ale musí být předem k provádění dovozní rostlinolékařské kontroly schváleno SRS.

EU umožňuje členským státům formou dočasných výjimek a při splnění zvláštních, k těmto účelům stanovených fytokaranténních požadavků, i dovoz ze zemí, odkud k nám brambory nebylo povoleno dříve dovážet, například sadbové brambory z Kanady (tato výjimka platí pouze pro některé členské státy ES) nebo nesadbové brambory z Kuby (výjimka platí obecně pro všechny členské státy ES). O aktuálních fyto-sanitárních podmínkách a možnostech dovozu brambor SRS průběžně informuje veřejnost prostřednictvím tisku a nebo na svých webových stránkách (viz výše).

Pro obchod s bramborami v rámci EU platí, že přistoupením České republiky k EU dodávky brambor pocházející ze členských států ES nepodléhají při vstupu na území České republiky rostlinolékařské kontrole a nemusí být opatřeny rostlinolékařským osvědčením. Vstupní rostlinolékařská kontrola je při obchodu s bramborami mezi členskými státy ES nahrazena systémem pravidelného úředního dohledu v místě pěstování a fyto-sanitární nezávadnost dodávky je potvrzena u sadbových brambor rostlinolékařským pasem, který musí být připojen k dodávkám sadbových brambor při jejich pohybu po území členských států EU. V případě nesadbových brambor musí být dodávky označeny registračním číslem osoby, která uvádí nesadbové brambory na trh a která spadá podle rostlinolékařských předpisů pod povinnost registrace.

Členské státy ES namátkově ověřují fyto-sanitární nezávadnost dodávek brambor z ostatních členských států vlastními kontrolami v rámci obchodního řetězce, včetně laboratorního testování úředně odebraných vzorků na výskyt škodlivých organismů. Pokud se při těchto kontrolách zjistí, že určitá členská země porušila některé ustanovení rostlinolékařských předpisů EU, kontroly dodávek pocházejících z této země jsou potom v ostatních členských zemích prováděny cíleně a případně přísnějším způsobem jako reakce na vznik fytokaranténního rizika.

SRS vydala dne 22. 11. 2004 Opatření ve věci nařízení mimořádného rostlinolékařského opatření proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* partiemi hlíz bramboru původem z Polské republiky na území ČR, č.j.: 0829/04/Ř-10. Partie brambor původem z Polské republiky musí být opatřena osvědčením polské rostlinolékařské služby o testování této partie na přítomnost původce bakteriální kroužkovitosti bramboru s negativním výsledkem, vystaveném ne dříve než 14 dní před přemístěním partie z Polské republiky, a přesun této partie musí být písemně ohlášen obvodnímu oddělení Státní rostlinolékařské správy územně příslušnému místu určení minimálně 2 pracovní dny přede dnem jejího zamýšleného přesunu (podrobnější údaje jsou opět uvedeny na webových stránkách SRS – Fyto-sanitární informace – Fyto-sanitární opatření). V roce 2006 v období od 1. 1. 2006 do 30. 9. 2006 bylo pracovníky Státní rostlinolékařské správy provedeno celkem 934 kontrol v místech prodeje nebo obchodního skladování s cílem dohledání nesadbových brambor původem z Polska. Při těchto kontrolách byly zjištěny 2 dodávky nesadbových brambor původem z Polska, obě dodávky byly vráceny zpět na území Polské republiky, neboť u nich nebyly splněny požadavky stanovené výše uvedeným opatřením.

Dále SRS vydala dne 8. 6. 2005 „Úřední sdělení Státní rostlinolékařské správy o fytokaranténních podmínkách uvádění brambor a rostlin s kořeny, pěstovaných nebo určených k pěstování, vypěstovaných ve volné půdě (dále jen rostliny s kořeny), na trh na území Polska s ohledem na původce rakoviny bramboru *Synchytrium endobioticum*“; č.j.: EC 0004538/2005. (podrobnější údaje lze nalézt také na webových stránkách SRS – Fyto-sanitární informace – Fyto-sanitární opatření).

### Průzkum výskytu bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) v roce 2006

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu CMS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu CMS (počet vzorků)
Brambory sadbové	2 701	2	2
Brambory nesadbové	1 152	3	0

Pramen: SRS

Poznámka: Stav k 15. 11. 2006

### Průzkum výskytu hnědé hniloby bramboru (RS) v roce 2006

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu RS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu RS (počet vzorků)
Brambory sadbové	168	0	0
Brambory nesadbové	285	0	0

Pramen: SRS

Poznámka: Stav k 15. 11. 2006

### Přehled zemí s výskytem původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (*Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*):

Členské státy EU: Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Švédsko a Velká Británie.

Ostatní země: Bělorusko, Bulharsko, Norsko, Rusko a Ukrajina.

### Přehled zemí s výskytem původce hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanaceum*):

Členské státy EU: Belgie, Francie, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Slovensko, Slovinsko a Velká Británie.

Ostatní země: Arménie, Egypt, Gruzie, Maroko, Moldavsko, Rusko, Srbsko a Černá Hora, Turecko a Ukrajina.

## PĚSTOVÁNÍ A TRH BRAMBOR V EVROPĚ

### Celkový pohled - situace v EU

Osázená plocha brambor v EU se v roce 2005 snížila téměř o 10 %, přibližně na 2 mil. ha. Zároveň bylo dosaženo i nižších výnosů než v roce 2004. Sklizeň brambor v EU 25 dosáhla 58,5 mil. tun, tzn. zhruba stejně jako v suchém roce 2003. I v roce 2006 ve většině států EU dále pokračoval pokles ploch.

V roce 2006 se v EU 25 předpokládá celková osázená plocha 1,95 mil. ha. To je o 2 % méně než v loňském roce. K rozšíření ploch došlo pouze v několika státech, např. v Nizozemsku a Belgii, a to pouze mírně. Naopak v různých východoevropských zemích EU se pěstování brambor značně omezilo. Průběh vegetace byl pro pěstování brambor v letošním roce ve velké části EU velmi nepříznivý. Špatné předpoklady již na začátku vegetačního období vytvořil pozdní konec zimy a s tím spojené opožděné sázení brambor. Významně se projevilo horko a sucho v červenci, které poznamenalo velkou část porostů brambor ve střední i východní Evropě. Průměrné výnosy byly

proto v mnoha zemích značně nižší než výnosy v loňském roce. Odhady evropské sklizně jsou v současné době velice obtížné, protože ve významných zemích ještě nejsou k dispozici jednoznačné údaje o výnosu a produkci. Je ale jisté, že nebude dosaženo úrovně sklizně jako v roce 2005.

Sklizeň v EU 25 se v roce 2006 odhaduje na přibližně 53 mil. t. To by bylo o 8 % méně než v roce 2005. Je možné přepokládat, že brambor bude nedostatek, v mnoha případech lze očekávat i zhoršenou kvalitu hlíz.

### **Německo**

U německých pěstitelů došlo v tomto roce pouze k nepatrným změnám osázených ploch. Osázeno bylo 274 tis. ha což je o zhruba 1 % méně než v roce 2005. V rámci jednotlivých užitkových směrů se projeví změny. Méně se pěstovalo průmyslové suroviny. Zato němečtí pěstitelé zasázeli o něco více konzumních odrůd. Povětrnostní podmínky se i v Německu vyznačovaly chladným jarem a velmi horkým červencem téměř beze srážek. Celkem je průměrný hektarový výnos hlíz předběžně odhadován na 35,9 t/ha. To je o 15 % méně než v loňském roce a o 12 % méně než dlouhodobý průměr. Výnosy raných brambor byly pouze o 5 % nižší než v loňském roce. Ještě hůře to vypadalo u ostatních skupin brambor. Celková sklizeň brambor by mohla v Německu v roce 2006 dosáhnout 9,83 mil. t, téměř o 2 mil. t, ( o 15 % ) méně než v roce 2005.

### **Nizozemsko**

Také sklizeň v Nizozemsku v letošním roce trpěla nepříznivými povětrnostními podmínkami. Podle údajů nizozemského statistického úřadu bude v tomto roce při 4,3 mil. t asi o 5 % méně konzumních a sadbových brambor než v roce 2005. V tomto roce je velký rozdíl mezi hrubou a čistou sklizní. Kvalita je z několika hledisek horší. Hlízy jsou oproti jiným rokům značně drobnější a kratší.

### **Belgie**

Přes často nedostatečnou kvalitu hlíz není okamžitá cenová nabídka nízká. Ceny se podle kvality velice liší. Za surovinu na smažení se v září a říjnu platilo 50 - 160 EUR/t, přičemž u řady partií nebyly splněny minimální požadavky zpracovatelů. V důsledku vysokého podílu Bintje dopadli belgičtí pěstitelé s problémy s kvalitou hůře než jejich kolegové v sousedních zemích. Tato odrůda se pěstovala asi na 70 % ploch předpokládaných pro zpracování. Podíl hlíz se sklovitostí dosáhl na mnoha plochách s odrůdou Bintje až 75 %. Kromě toho se v důsledku vydatných srážek v srpnu objevil rozsáhlý výskyt houbových a bakteriálních infekcí.

### **Francie**

Při pěstování brambor ve Francii se využívají ve velkém rozsahu závlahy. V suchých ročnících to značně přispívá k zajištění výnosu. Horko se ale v uplynulém létě projevilo na bramborách i ve Francii. Celkově se odhadují nižší výnosy, i když se neočekává neúroda.

Při mírně snížené ploše se očekává sklizeň 6,2 mil. t, tedy pouze o málo nižší než v roce 2005. V pěstování suroviny na zpracování se projevují stejné problémy se zmlazováním a sklovitostí jako v Belgii.

## Nové členské státy EU

### Polsko

Na rozdíl od očekávání polští pěstitelé v letošním roce významně nerozšířili své plochy brambor. Dřívější prognózy vycházely z vysokých cen v sezóně 2005/06 a z možného rozšíření pěstování na více než 700 tis. ha. Střední a velké podniky v Polsku měly letošní jaro skutečně značně rozšířit výrobu. U drobných pěstitelů a domácností dále pokračovaly strukturální změny a mnozí pěstitelé od pěstování brambor opět odstoupili. Podle aktuálních údajů polského statistického úřadu bylo osázeno pouze 600 tis. ha brambor. To by bylo o 2 % více než v roce 2005. K relativně malé osázené ploše se v tomto roce přidala ještě vlna veder v červenci, která v Polsku způsobila obzvláště velké škody, protože mnohé porosty nebyly po studeném a mokřem jaru v této době ještě úplně vyvinuty. Aktuální odhady sklizně vycházejí přibližně na 15 t/ha, to by bylo o 2,60 t/ha, tj. o 15 % méně než v roce 2005. Tím by letošní sklizeň brambor výhledově dosáhla pouze 9 mil. t.

Polsko bylo ještě před několika lety významným vývozcem brambor. V této sezóně se však významný vývoz brambor z Polska nedá očekávat. Předpokládá se vývoz o objemu 10 tis. t brambor. To by bylo nejméně za mnoho let a o třetinu méně než v roce 2005/06. Naopak dovozy brambor by se mohly v následujících měsících značně zvýšit, neboť u konzumních i průmyslových brambor se očekává nedostatek kvalitních brambor.

Z hlediska neobvykle nízké sklizně se v Polsku v této sezóně projevují značné změny ve spotřebě. Velký pokles se očekává u brambor na zkrmování. K tomuto účelu by mělo sloužit 760 tis. t. Před 5 lety bylo ke krmení použito ještě více než 8 mil. t. Pro konzumní účely by se v tomto marketingovém roce mělo celkem využít 4,1 mil. t. Je zřejmé, že poklesne i průměrná spotřeba brambor na obyvatele, která je v současné době na úrovni 126 kg na osobu za rok.

### Slovensko

V marketingovém roce 2005/06 poklesla sklizňová plocha brambor na 19,1 tis. ha oproti 24,2 tis. ha v roce 2004/05. V marketingovém roce 2006/07 zaujímaly sklizňové plochy brambor 18,4 tis. ha a pro rok 2007/08 se předpokládá plocha 18,3 tis. ha. Průměrné hektarové výnosy jsou na Slovensku poměrně nízké, průměrný výnos let 2000 – 2006 je 16 t/ha. Celková sklizeň brambor se pohybuje od 301 tis. t do 484 tis. t. Průměrná výše sklizně za posledních 7 let činí 378 tis. t brambor. V marketingovém roce 2005/06 se do Slovenska dovezlo celkem 66,7 tis. t brambor, z toho 5,1 tis. t sadby, přičemž se z ČR do Slovenska vyvezlo celkem 44,2 tis. t brambor, z toho 2,9 tis. t sadby.

## Ostatní nové členské státy EU

Také v ostatních nových členských státech EU jsou v tomto roce hlášeny převážně slabší výnosy. V Maďarsku předpokládá bramborářský svaz tržní produkci brambor ve výši pouhých 470 tis. t po 590 tis. t v loňském roce. Je zde předpoklad velké potřeby dovozu. Značné poklesy výnosu byly zaznamenány i v Pobaltských republikách. V Litvě pěstitelé sklídili v důsledku povětrnostních podmínek odhadem o 60 % méně raných brambor, než se předpokládalo. I u hlavní sklizně by výnosové ztráty mohly dosáhnout 40 %. Spolu s již zmíněným snížením ploch zaznamená množství produkce historický pokles. S omezením to platí také pro Lotyšsko a Estonsko.



**Plochy brambor ve vybraných členských státech EU (v tis. ha)**

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 *
Německo	304	282	284	287	295	277	274
Francie	163	162	162	157	160	158	160
Itálie	82	78	77	74	72	70	72
Nizozemsko	180	164	164	159	163	156	157
Belgie	66	62	62	59	67	65	64
Lucembursko	1	1	1	1	1	1	1
Velká Británie	166	165	158	145	149	137	141
Irsko	14	13	15	14	13	12	-
Dánsko	39	37	37	37	41	40	-
Řecko	41	41	45	39	39	35	-
Španělsko	123	116	114	101	97	95	87
Portugalsko	54	47	49	45	45	39	39
Rakousko	24	23	23	21	22	22	22
Finsko	32	30	30	29	27	29	-
Švédsko	34	33	32	32	31	31	28
Litva	109	102	99	93	79	74	54
Polsko	1251	1194	803	766	713	588	600
Slovinsko	9	8	7	7	7	6	6
Maďarsko	47	36	34	28	27	24	21
Malta	2	2	2	1	2	2	2
Kypr	7	6	6	6	6	7	6
EU 15	1323	1254	1252	1201	1222	1166	1159
EU 25	2923	2759	2337	2236	2181	1986	1961

Pramen: ZMP, Poznámka: \* předpoklad k 20. 10. 2006

**Sklizeň brambor ve vybraných členských státech EU (v tis. t)**

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 *
Německo	13193	11503	11114	9913	13044	11624	9830
Francie	6434	6078	6907	6355	7258	6673	6351
Itálie	2053	1957	1855	1631	1822	1753	1796
Nizozemsko	8127	7015	7363	6469	7488	6777	5900
Belgie	2922	2564	2909	2430	3230	2781	-
Lucembursko	20	20	20	20	20	20	-
Velká Británie	6252	6636	6897	5986	6221	5815	5690
Irsko	400	457	519	488	552	422	-
Dánsko	1645	1543	1504	1414	1614	1623	-
Řecko	873	920	1025	900	933	787	-
Španělsko	3138	2957	3099	2665	2746	2604	2452
Portugalsko	687	640	727	670	706	511	519
Rakousko	695	695	684	560	693	744	677
Finsko	785	734	780	617	619	739	-
Švédsko	980	925	914	857	974	944	-
Litva	1792	1054	1531	1445	1021	895	550
Lotyšsko	747	615	768	739	628	710	-
Estonsko	472	343	211	244	350	350	-
Polsko	24232	19379	15524	13732	13746	10400	-
Slovensko	419	323	484	392	382	388	-
Slovinsko	186	148	166	99	171	145	-
Maďarsko	864	908	752	446	683	590	470
EU 15	48203	44643	46317	40977	47918	43817	40034
EU 25	78538	68689	67036	58908	65919	58492	52459

Pramen: ZMP, Poznámka: \* předpoklad k 20. 10. 2006

**Průměrný hektarový výnos v t/ha ve vybraných zemích EU**

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006*
Španělsko	27,30	26,36	28,28	27,52	28,15
Rakousko	30,38	26,53	31,61	34,40	28,78
Německo	39,12	34,52	44,18	41,98	35,86
Nizozemsko	45,65	42,35	46,75	43,13	36,61
Francie	40,90	38,96	44,20	40,90	37,00
Belgie	47,15	42,53	48,40	42,81	37,80
Vel. Británie	43,52	41,21	41,83	42,33	38,28
Itálie	24,10	21,77	25,15	25,08	24,99
<b>EU 5</b>	<b>43,27</b>	<b>41,48</b>	<b>45,07</b>	<b>42,23</b>	<b>37,11</b>
<b>EU 15</b>	<b>36,09</b>	<b>33,88</b>	<b>38,56</b>	<b>36,86</b>	<b>32,92</b>

Pramen: Potato Markets weekly

Poznámka: 2006\* = odhad

**VÝVOJ PĚSTOVÁNÍ A TRHU BRAMBOR V ČR****Pěstování brambor v roce 2006**

Rok 2006 se zapíše do historie jako rok plný extrémních výkyvů počasí, které velmi významně ovlivnily výsledky rostlinné výroby, brambory nevyjímaje.

Již dlouhá zima se souvislou sněhovou pokrývkou a průběh počasí v jarních měsících ovlivnila výsadbu brambor. Ta byla zpožděna, ve srovnání s předcházejícími lety o 2 – 3 týdny. Většina porostů v typické bramborářské oblasti byla sázena až kolem poloviny května. Výjimkou nebyla i výsadba koncem první dekády a začátkem druhé dekády června.

Opožděna byla i výsadba v ranobramborářské oblasti, což oddálilo zahájení sklizně raných brambor o 10 – 14 dnů. Ta naplno začala prakticky až začátkem druhé dekády června. První sklizně, ve srovnání s předcházejícími lety dosahovaly nižších výnosů, a to i proto, že v některých případech se vyskytly problémy u porostů, u kterých byla netkaná textilie odstraněna pozdě. V dalším období se situace v důsledku příznivého průběhu počasí zlepšila a většinou byly dosahovány velmi dobré výnosy, zvláště tam, kde bylo možno uplatnit závlahy.

V typické bramborářské oblasti porosty, které byly včas vysázené, poměrně rychle vzcházely a vykazovaly dobrý stav. Plochy později sázené byly často nevyrovnané, vývojově opožděné, což bylo způsobováno olámaním klíčků při přípravě sadby a při výsadbě. Velké problémy nastaly v červenci, ve kterém byly zaznamenány extrémně vysoké teploty doprovázené nedostatkem dešťových srážek. Průměrná teplota v tomto měsíci byla vyšší na celém území České republiky o více než 4 °C oproti dlouhodobému normálu. Tato situace byla ještě komplikována teplými jižními a jihovýchodními větry a tím, že dešťové srážky byly místně často přivalové. Trsy brambor za těchto podmínek vadly, zasychaly, byl omezen jejich růst a výnosové přírůstky byly velmi nízké. Negativně bylo ovlivněno i nasazování hlíz. Tyto nepříznivé podmínky lépe zvládaly porosty, kde výsadba proběhla do odkameněných půd.

V srpnu došlo ke změně počasí. Výrazné ochlazení bylo doprovázeno častými a vydatnými dešťovými srážkami. Porosty začaly opětovně růst, někdy zmlazovaly a začaly se ve větším rozsahu vyskytovat fyziologické poruchy a vady (abionózy). Ty do značné míry negativně ovlivnily kvalitu hlíz. Září bylo mimořádně teplé, s výrazným nedostatkem dešťových srážek, celkově sice vhodné pro sklizeň, ale s nebezpečím mechanického poškození hlíz při sklizni. Podobně tomu bylo i v říjnu.

I přes zlepšení výnosů, ke kterému přispěly srpnové srážky, bylo prakticky u všech skupin odrůd ve srovnání s rokem 2005 dosaženo nižších výnosů. Průměrné nasazení hlíz pod jedním trsem bylo v roce 2006 u všech skupin odrůd nižší.

Je však nutné vzít v úvahu, že byly velmi výrazné rozdíly mezi jednotlivými lokalitami. V některých oblastech se i v červenci dostavily bouřkové přeháňky, které působily pozitivně, v jiných byl ještě větší nedostatek vláhy.

Ochrana proti plevelům byla uskutečněna v příznivých vlhkostních podmínkách, počasí ji většinou dovolilo udělat včas a účinnost byla zpravidla na odpovídající úrovni. Pouze některé plochy se z důvodu vleklé výsadby nestačily včas ošetřit před vzejitím a bylo nutné aplikovat herbicid i po vzejití. V takovém případě rozhodovala odrůdová citlivost k nejčastěji používanému Sencoru. I tak byla účinnost na vzházející jarní plevele dostatečná. Oproti minulým obdobím pozorujeme postupnou změnu plevelného spektra. Svízel přitula jako dříve nejvíce zastoupený plevelný druh v současné době ustupuje do pozadí a nahrazuje ho především plevelná řepka, ale i kakost, zemědým a zejména laskavce, naopak stále se vyskytují merlík, pohanka, heřmánky a violky. Později, v srpnu, se u porostů, které ukončily vegetaci, tzn. ztratily konkurenceschopnost, projevilo díky následným příznivým podmínkám pro růst plevelů (srpnové srážky) tzv. druhotné zaplevelení. Byla to hlavně plevelná řepka, která během měsíce dokázala vytvořit silné dřevnaté stonky mnohdy přes 1 m vysoké a prakticky znemožňovala sklizeň. Proto se muselo proti plevelům druhotného zaplevelení často zakročit rozbíječi natě.

Ze škůdců byly lokální problémy s výskytem mandelinky bramborové, která dobře přezimovala. První výskyty jarních brouků byly sice mírně opožděné, jejich intenzita však narůstala. V ranobramborářské oblasti byly první výskyty jarních brouků zjišťovány koncem první poloviny května, kdy bylo pozorováno i skupinové kladení vajíček a líhnutí larev. V červnu byly v této oblasti zjišťovány plošné výskyty larev postupně všech vývojových stádií. V červenci se objevila druhá generace tohoto škůdce. V bramborářské oblasti byly první výskyty jarních brouků zjišťovány v prvních dnech června, na některých zahrádkách již v závěru května. Výskyt larev byl většinou ohniskový, na porostech neošetřených účinnými insekticidy i velmi škodlivý. Vysoké teploty v červenci podpořily výskyt mandelinky, který byl po ochlazení na začátku srpna dosti zredukován. Výskyty letních brouků byly silné. Nepotvrdily se obavy, že vytvoří i v této oblasti druhou generaci, a to hlavně v důsledku výrazné změny počasí. Větší výskyt tohoto škůdce je přičítán tzv. „globálnímu oteplování“. Do jaké míry je toto konstatování oprávněné ukáže až vývoj v dalších letech.

Výskyt mšic, jako nejdůležitějších vektorů virových chorob brambor, byl opožděnější a v květnu a v prvních dvou dekádách června slabý. Ke zlomu došlo ve třetí dekádě června, kdy se výrazně zvýšil celkový nálet mšic včetně nejvýznamnějších přenašečů viróz brambor. Zaznamenán byl velmi silný nálet mšice broskvoňové a řešetlákové. Nebezpečný byl i nálet mšice chmelové, která rovněž patří mezi významné vektory virových chorob brambor. V srpnu, v důsledku ochlazení a dešťů, byla letová aktivita mšic slabší. Převažoval nálet mšice zelné a švestkové, které z hlediska přenosu virových chorob brambor nejsou významné. Nálet významných vektorů virových chorob v závěru června a začátkem července spolu s opožděnou vegetací brambor (mladé rostliny) vytvořil velmi vhodné podmínky pro infekci rostlin brambor a jejich hlíz. Z těchto důvodů lze očekávat vyšší výskyt virových chorob v posklizňových zkouškách a u některých odrůd (zvláště náchylných k PVY), zhoršený zdravotní stav. Je pravděpodobné, že vzniknou problémy s dostatkem zdravé, certifikované sadby brambor. Na této nepříznivé situaci má podíl i zhoršená semenářská disciplína. V některých případech nebyly správně provedeny negativní výběry, opožděně se prováděla desikace natě, hlízy brambor se nechávaly přerůst do konzumních velikostí, ošetření proti mšicím se provádělo pozdě, většinou až s postřikem proti plísni a pod.

Z chorob zůstává hlavním problémem plíseň bramboru. Její první ojedinělé výskyty byly zjištěny v ranobramborářské oblasti v závěru června a začátkem července, a to pouze na lokalitách s dlouhodobějším ovlhčením listů. Klimatické podmínky v červenci, spojené s dobrou ochranou, zabránily epidemii této choroby. Ke změně podmínek ve prospěch šíření plísně došlo začátkem srpna, kdy se dostavily vydatné deště. Výskyt plísně bramboru v porostech byl odvislý od úspěšnosti realizované ochrany fungicidy, zvolení postřikových sledů, případně časného odstranění natě. Kde nebyla zajištěna správná ochrana, tam je možno očekávat i problémy s infekcí hlíz. Vzhledem k tomu, že v září srážky chyběly, nebude však u většiny odrůd napadení hlíz vysoké. Rovněž výskyt měkké hniloby lze očekávat nižší než v letech s vlhkým podzimem.

Výskyt aktinomycetové obecné strupovitosti byl lokálně vyšší a zvláště u náchylných odrůd způsobí problémy s jejich uplatněním na trhu. Vyskytují se všechny formy strupovitosti. K infekci touto chorobou dochází v době nasazování hlíz a zejména tehdy, pokud je v této době sušší půda. Tím lze vysvětlit letošní velké rozdíly ve výskytu strupovitosti, neboť vývoj jednotlivých porostů se velmi liší, především podle termínu výsadby.

Skládkové choroby, především fusariová hniloba, měly vhodné podmínky pro rozšíření. Teplé počasí, přeschlá zemina a mechanické poškození při sklizni, dopravě a posklizňové manipulaci podporují infekci hlíz původci této choroby. Slabý výskyt bude především tam, kde byla zvládnuta sklizeň a posklizňová úprava s minimálním mechanickým poškozením.

Výskyt vložkovitosti i bakteriálních chorob byl, převážně na partiích odklíčených a sázených do chladných půd, vyšší v první polovině vegetace. Vložkovitost na hlízách bude záviset na termínu sklizně, resp. sklerocia patogena se objeví především na těch partiích, které byly sklizeny dlouho po ukončení vegetace. Výskyt bakterióz lze očekávat nižší vzhledem k suchému počasí v září.

Letošní rok je charakteristický vysokým výskytem abionóz. Jejich příčinou je extrémní průběh počasí, teplotní výkyvy, extrémně vysoké teploty, sucho a nebo naopak vlhko. Fyziologické poruchy a vady zhoršují především kvalitu a vzhled hlíz určených pro přímý konzum nebo pro zpracování na výrobky. Nejsou přenosné sadbou, ale takto poškozené hlízy mohou být infikovány různými patogeny, zejména ze skupiny hub a bakterií. Jedná se hlavně o růstové rozprasky hlíz, různé formy deformací hlíz, abiotickou dutost hlíz, abiotické šednutí dužniny hlíz, tvorbu dceřiných hlíz a vysokovlhkostní zvětšení lenticel hlíz, kdy po oschnutí hlíz na slupce vystoupnou tmavé, drobné skvrnky. Ochrana proti abionózám je velmi obtížná. Spočívá zejména v usměrnění podmínek prostředí a růstu rostlin. Mimořádný význam mají závlahy, které by měly dostat prostor i v typické bramborářské oblasti. Pomohly by stabilizovat výnos i kvalitu hlíz. Významným opatřením proti abionózám je časné odstranění natě.

Shrneme-li, pak situace ve výnosech brambor, která byla v červenci kritická, se zlepšila po výrazných dešťových srážkách, které se dostavily v první dekádě srpna. Vysoké červencové teploty a následné dešťové srážky zhoršily kvalitu hlíz brambor.

České bramborářství by mělo být do budoucna založeno na zemědělských podnicích, v jejichž vedení budou odborně schopní manažeři s odpovídajícími znalostmi, kteří budou mít k dispozici moderní technologie pro pěstování a sklizeň brambor. Nedílnou součástí by měly být skladovací prostory umožňující kvalitní příjem a uložení brambor do skladu, ale také náležitou tržní úpravu brambor. Velmi důležité bude i vytvoření podmínek pro skladování případné nadprodukce a dlouhodobé skladování konzumních brambor.

Pěstitel, který se rozhodne pro pěstování brambor, musí vzít v úvahu, že se jedná o náročnou plodinu, u které o výši výnosu a jeho kvalitě rozhoduje řada faktorů, průběh vegetační sezóny vzhledem k počasí a mění se situace na trhu. Rentabilitu výroby musí hodnotit za delší období a nemůže brát v úvahu pouze dobrý či špatný výsledek jednoho roku jako hledisko pro zásadní rozhodnutí.

**Průměrná teplota a úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov**

Měsíc	Průměrná teplota °C				Srážky v mm			
	normál	2006	2005	odchylka roku 2006 od normálu	normál	2006	2005	odchylka roku 2006 od normálu
I.	- 3,4	- 5,8	- 1,3	- 2,4	33,7	25,6	82,5	- 8,1
II.	- 2,1	- 3,0	- 4,2	- 0,9	31,7	46,9	44,6	+ 15,2
III.	1,3	0,0	0,8	- 1,3	39,0	84,6	13,3	+ 45,6
IV.	7,3	8,3	8,0	+ 1,0	42,5	77,7	26,8	+ 35,2
V.	11,6	13,0	12,0	+ 1,4	76,3	104,6	86,3	+ 28,3
VI.	15,2	16,3	13,6	+ 1,1	91,4	99,4	34,9	+ 8,0
VII.	16,5	20,6	16,4	+ 4,1	80,9	44,7	215,2	- 36,2
VIII.	16,3	15,1	14,5	- 1,2	86,6	183,8	86,3	+ 97,2
IX.	12,3	16,9	12,1	+ 4,6	48,2	7,0	36,9	- 41,2

Pramen: VÚB Havlíčkův Brod

V roce 2006 poklesly osázené plochy brambor uvedené v Informacích o odhadech výnosů a sklizní vybraných zemědělských plodin v ČR ke dni 15. 10. 2006 podle ČSÚ na 30 026 ha v zemědělském sektoru oproti 36 071 ha ploch v roce 2005. Pokles pěstebních ploch bývá většinou nahrazován vyšším výnosem, ale v letošním roce, díky nepříznivému průběhu počasí, se propad ploch nepodaří kompenzovat. Pokles ploch byl zjištěn u všech skupin brambor v zemědělském sektoru – sadbových, raných i konzumních ostatních a také brambor určených k výrobě bramborového škrobu.

**Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR**

Marketingový rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t	Celková produkce v t
2000/01	69 198	21,33	1 475 992
2001/02	54 137	20,88	1 130 477
2002/03	46 917	23,57	1 105 967
2003/04	43 489	19,35	841 465
2004/05	42 141	23,57	993 203
2005/06	41 207	28,05	1 155 996
2006/07 <sup>1)</sup>	34 700	24,39	846 180

Pramen: ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> kvalifikovaný odhad se zápočtem produkce domácností MZe, VÚB, ÚBS ČR, VÚZE

**Odhad sklizně brambor celkem v roce 2006 podle krajů (bez produkce domácností)**

Ukazatel	Produkční plocha v ha	Výnos v t/ha	Produkce v t
Česká republika	30 026	23,70	711 697
Hl. m. Praha	6	28,55	168
Středočeský	6 815	24,16	164 627
Jihočeský	4 128	24,02	99 159
Plzeňský	1 145	22,91	26 231
Karlovarský	230	23,50	5 405
Ústecký	729	23,80	17 351
Liberecký	310	24,47	7 585
Královéhradecký	1 309	25,79	33 758
Pardubický	1 440	23,47	33 802
Vysočina	10 182	23,45	238 787
Jihomoravský	1 821	21,27	38 725
Olomoucký	632	26,07	16 477
Zlínský	391	24,75	9 678
Moravskoslezský	888	22,46	19 944

Pramen: ČSÚ – odhad sklizně zemědělských plodin podle stavu k 15. 10. 2006

**Průměrná spotřeba brambor v ČR na obyvatele a rok v kg <sup>1)</sup>**

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<b>Brambory rané</b>	15,00	15,00	15,00	13,60	13,00	14,00
<b>Brambory ostatní</b>	62,00	60,30	61,00	60,00	59,00	59,00
<b>Brambory celkem</b>	77,00	75,00	76,00	73,60	72,00	73,00

Pramen: ČSÚ, VÚZE

Poznámka: <sup>1)</sup>Se zápočtem brambor obsažených ve výrobcích a polotovarech

**Bilance brambor celkem v České republice**

Položka bilance	Jednotka	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	006/07 <sup>1)</sup>
<b>Brambory rané (konzum a sadba)</b>								
Sklizňová plocha	tis. ha	15,66	11,38	11,60	8,55	7,59	3,28	2,80
Průměrný výnos	t/ha	14,46	16,46	18,65	16,57	19,86	18,80	19,90
<b>Brambory konzumní ostatní (konzum a sadba)</b>								
Sklizňová plocha	tis. ha	49,50	37,54	28,39	28,29	27,52	32,68	26,00
Průměrný výnos	t/ha	22,96	21,64	24,67	20,43	24,00	28,34	25,00
<b>Brambory průmyslové a brambory pro výrobu škrobu a sadba</b>								
Sklizňová plocha	tis. ha	4,04	5,23	6,92	6,65	7,03	5,26	5,90
Průměrný výnos	t/ha	28,01	25,05	27,29	18,31	25,88	31,70	23,80
<b>Sklizňová plocha celkem</b>	<b>tis. ha</b>	<b>69,20</b>	<b>54,30</b>	<b>46,91</b>	<b>43,49</b>	<b>42,14</b>	<b>41,21</b>	<b>34,70</b>
<b>Produkce brambor</b>								
Brambory rané	tis. t	226,43	187,24	216,37	141,60	150,71	61,53	55,76
Brambory konzumní ostatní	tis. t	1 136,36	812,44	700,60	578,10	660,54	927,82	650,00
Brambory pro výrobu škrobu	tis. t	113,18	130,79	188,99	121,77	181,95	166,55	140,42
<b>Brambory celkem</b>	<b>tis. t</b>	<b>1 475,97</b>	<b>1 130,47</b>	<b>1 105,96</b>	<b>841,47</b>	<b>993,20</b>	<b>1 156,00</b>	<b>846,18</b>
<b>Brambory celkem výnos</b>	<b>t/ha</b>	<b>21,33</b>	<b>20,88</b>	<b>23,57</b>	<b>19,35</b>	<b>23,57</b>	<b>28,05</b>	<b>24,38</b>
Dovoz brambor po přepočtu ve výrobcích	tis. t	89,21	107,19	119,62	130,68	129,18	133,86	135,00
Dovoz brambor čerstvých	tis. t	65,53	54,07	36,57	110,34	83,28	68,00	115,00
<b>Nabídka brambor celkem</b>	<b>tis. t</b>	<b>1 630,71</b>	<b>1 291,73</b>	<b>1 262,15</b>	<b>1 082,49</b>	<b>1 205,66</b>	<b>1 357,86</b>	<b>1 096,18</b>
<b>Užití brambor celkem</b>								
Lidská výživa	tis. t	780,00	778,00	778,00	775,00	770,00	770,00	765,00
Výroba škrobu	tis. t	151,00	130,80	175,24	99,20	144,38	166,40	115,60
Sadba brambor	tis. t	210,00	170,00	145,00	135,00	135,00	135,00	105,00
Krmné užití a ztráty	tis. t	438,37	189,10	140,30	27,46	56,99	109,99	47,54
Vývoz brambor ve výrobcích	tis. t	16,56	19,87	19,03	25,03	32,26	47,47	45,00
Vývoz brambor čerstvých	tis. t	13,50	3,96	4,58	20,80	67,03	121,00	18,00
<b>Užití brambor celkem</b>	<b>tis. t</b>	<b>1 630,71</b>	<b>1 291,73</b>	<b>1 262,15</b>	<b>1 082,49</b>	<b>1 205,66</b>	<b>1 357,86</b>	<b>1 096,18</b>

Pramen: ČSÚ, MZe, ÚBS ČR, VÚZE

Poznámka: <sup>1)</sup>odhad, plochy a produkce se zápočtem domácností.

## BRAMBORY RANÉ

Od počátku marketingového roku 2005/06 jsou i v ČR, v souladu s metodikou používanou v EU, vykazovány jako rané pouze brambory s předpokladem sklizně do 30. června. Z tohoto důvodu také poklesly statisticky vykázané plochy raných brambor v zemědělském sektoru v roce 2005 na 2 266 ha a v roce 2006 pouze na 1 802 ha.

V roce 2005 byly podle údajů ČSÚ rané brambory v ČR včetně dopočtu domácností pěstovány na celkové ploše 3 273 ha s průměrným výnosem 18,80 t/ha. Celková produkce brambor činila 61 534 t.

### Vývoj ploch, výnosů a produkce raných brambor

Ukazatel	Sklizňové plochy v ha	Průměrný výnos v t/ha	Produkce celkem v t
2000 <sup>1)</sup>	15 662	14,46	226 433
2001 <sup>1)</sup>	11 373	16,46	187 244
2002 <sup>1)</sup>	8 599	18,27	157 128
2003 <sup>1)</sup>	7 076	16,08	113 790
2004 <sup>1)</sup>	7 588	19,86	150 710
2005 <sup>2)</sup>	3 273	18,80	61 534
2006 <sup>3)</sup>	2 802	19,90	55 760

Pramen: ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> statisticky hodnocené rané brambory sklizené v období červen až srpen kalendářního roku včetně sadby

<sup>2)</sup> rané brambory, sklizeň pouze do 30. 6. kalendářního roku bez sadby

<sup>3)</sup> hektarový výnos a produkce – odhad MZe ČR, ÚBS ČR a VÚZE

### Cenový vývoj produkce raných brambor

#### Průměrné měsíční CZV raných brambor v Kč/t (bez DPH) do roku 2004

Ukazatel	Červen	Červenec	Srpen
2000	7 846	6 584	5 441
2001	7 856	5 210	3 960
2002	5 948	4 523	3 449
2003	7 175	5 058	4 286
2004	7 368	4 706	3 731

Pramen: ČSÚ

#### Průměrná CZV raných brambor v červnu v Kč/t (bez DPH) v roce 2005 a 2006

Ukazatel	červen
2005	6 450 <sup>1)</sup>
2006	10 667

Pramen: ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> Cena převzata od TIS SZIF

V roce 2005 byla v ČR zahájena sklizeň již v prvních červnových dnech. Přesto ČSÚ CZV raných brambor za tento měsíc neuvedl. Z technických důvodů proto musela být CZV 6 450 Kč/t raných brambor v červnu převzata od TIS SZIF.

V roce 2006 byla zahájena sklizeň raných brambor v měsíci červnu. Nízká nabídka a vysoká dovozní hodnota raných brambor z Řecka a Itálie překročila v květnu i v červnu 10 Kč/kg. Nepříznivý vývoj počasí měl vliv na sníženou nabídku raných brambor v ČR a CZV dosáhla v průměru června 10 667 Kč/t.

**Průměrné měsíční SC raných brambor v Kč/kg do roku 2004**

Ukazatel	Červen	Červenec	Srpen
2000	15,49	12,02	10,74
2001	24,27	11,22	8,66
2002	15,11	9,14	7,69
2003	19,58	11,18	9,66
2004	15,76	9,16	7,51

Pramen: ČSÚ

**Průměrné měsíční SC raných brambor v Kč/kg v roce 2005 a 2006**

Ukazatel	červen	červenec
2005	12,52	7,84
2006	18,35	12,75

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Ve většině zemí EU je umožněn obchod s ranými bramborami do konce července

Vývoj průměrných SC raných brambor byl v roce 2005 ovlivněn vývojem CZV a nízkých dovozních hodnot brambor. Průměrná SC cena raných brambor dosáhla v červnu 12,52 Kč/kg a v červenci již klesla na 7,84 Kč/kg. V roce 2006 dosáhla SC vzhledem ke snížené nabídce a vysokým cenám na zahraničních trzích v průměru 18,35 Kč/kg a v červenci již klesla na 12,75 Kč/kg.

**Zahraniční obchod raných brambor**

Po vstupu ČR do EU jsou údaje statistiky zahraničního obchodu ČSÚ tříděny pouze osmimístným kódem položky celního sazebníku a časový interval sledování je jeden měsíc. Ve skupině brambor raných jsou zvlášť evidovány brambory nové.

**Dovoz nových brambor do ČR od 1. 1. do 15. 5. a deklarovaná dovozní hodnota**

Rok	MJ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<b>Brambory nové<sup>1)</sup></b>	t	1 954,35	1 949,35	4 991,70	3 681,30	2 021,20	3 820,80	4 482,60
<b>Deklarovaná dovozní hodnota</b>	tis. Kč	21 747	25 153	52 712	39 464	27 534	24 144	41 991
<b>Deklarovaná dovozní hodnota</b>	Kč/kg	11,13	12,90	10,56	10,72	13,62	6,32	9,37

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: 1) z technických důvodů uvedeny údaje o dovozu od 1. 1. do 30. 4.

**Brambory nové** jsou obchodovány od 1. 1. do 15. 5. Jsou vyzrálé, s pevnou slupkou. V pěstitelských zemích (severní Afrika, středomořské ostrovy) se jedná o brambory z druhé či další sklizně, nebo brambory sázené vzhledem k vláhovým podmínkám v podzimních měsících a sklizené do dubna následujícího roku. V ČR se nepěstují. Nejedná se o typické rané brambory. Tyto brambory se do ČR dovážejí pro zpestření nabídky trhu.

Dovoz nových brambor se uskutečňuje převážně z Egypta, Izraele a Maroka, a v rámci EU z Německa jako první země proclení při dovozu do EU, později z jižní Itálie a Španělska.

**Brambory rané** – tyto brambory jsou sklizeny od 16. 5. do 30. 6. Jedná se o brambory, které jsou sklizeny před ukončením vegetačního cyklu a mají nedozrálou loupající se slupku.



V ČR jsou tyto brambory sklizeny dle vývoje počasí od konce měsíce května a v červnu. Před vstupem ČR do EU byly statisticky vykazovány jako rané brambory všechny plochy brambor, které byly sklizeny v období červen až srpen daného roku.

#### Dovoz raných brambor do ČR od 1. 5. do 30. 6. a deklarovaná dovozní hodnota

Rok	MJ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<b>Brambory rané celkem</b>	t	9 027,09	6 897,14	13 867,50	4 895,90	12 172,70	15 060,83	14 034
<b>Deklarovaná dovozní hodnota</b>	tis. Kč	69 816	83 254	80 709	45 728	103 205	89 869	142 999
<b>Deklarovaná dovozní hodnota</b>	Kč/kg	7,74	12,07	5,82	9,34	8,48	5,97	10,19

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> z technických důvodů uvedeny údaje o dovozu od 1. 5. do 30. 6.

V roce 2005 bylo od 1. 5. do 30. 6. do ČR dovezeno celkem 15 060,8 t raných brambor (o 2 888 t více než v roce 2004) v celkové deklarované dovozní hodnotě 89,9 mil. Kč. Průměrná deklarovaná dovozní hodnota raných brambor byla v roce 2005 pouze 5,97 Kč/kg, což představuje meziroční pokles o 2,50 Kč/kg. Nejvýznamnější dovozní země byly v roce 2005 Itálie (6 266 t) a Španělsko (4 843 t).

V roce 2006 bylo od 1. 5. do 30. 6. do ČR dovezeno celkem 14 034 t raných brambor a deklarovaná dovozní hodnota dosáhla 143 mil. Kč, což je o 53,1 mil. Kč více než v roce 2005. Průměrná deklarovaná dovozní hodnota raných brambor dosáhla v roce 2006 celkem 10,19 Kč/kg, tj. nárůst deklarované dovozní hodnoty proti roku 2005 o 4,22 Kč/kg. Nejvýznamnější dovozní země byly v roce 2006 Řecko (6 380 t) a Itálie (5 311 t).

#### Dovoz raných a nových brambor (CN 07019050) do ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Rok	MJ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<b>Brambory nové a rané celkem</b>	t	10 981	8 846	19 177	8 830	14 194	18 882	18 517
<b>Deklarovaná dovozní hodnota</b>	tis. Kč	91 560	108 407	135 570	87 669	130 739	114 013	184 990

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Od 1. 1. do 30. 6. 2005 bylo do ČR dovezeno 18 882 t brambor raných (včetně nových) v celkové deklarované dovozní hodnotě 114 mil. Kč. Oproti roku 2004 se jednalo o meziroční navýšení o 4 688 t. Dovoz v roce 2006 činil celkem 18 517 t v celkové deklarované dovozní hodnotě 185 mil. Kč. Množství dovážených brambor v roce 2006 je zhruba na stejné úrovni jako v roce předchozím, zvýšila se však průměrná dovozní hodnota o 71 mil. Kč.

#### Dovoz brambor nových a raných do ČR z vybraných zemí od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Rok	Země	Množství (t)	Rok	Země	Množství (t)
2003	Španělsko	5 281	2004	Řecko	6 107
	Itálie	1 946		Itálie	4 712
	Francie	714		Německo	860
	Řecko	553		Nizozemsko	472
2005	Itálie	6 431	2006	Řecko	6 710
	Španělsko	4 919		Itálie	5 435
	Německo	3 073		Egypt	2 767
	Egypt	2 041		Německo	1 119

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Dovozy raných brambor zahrnující i brambory nové se uskutečňují především z Řecka, Itálie, SRN, Egypta a Španělska.

V posledních letech se zvyšuje vývoz raných brambor z ČR. V roce 2005 bylo od 1. 5. do 30. 6. z ČR vyvezeno celkem 2 887 t raných brambor a celková deklarovaná vývozní hodnota činila 18,3 mil. Kč, což bylo o 10,7 mil. Kč více než v roce 2004. Průměrná deklarovaná vývozní hodnota raných brambor dosáhla v roce 2005 celkem 6,34 Kč/kg. Nejvýznamnější vývozní země byly v roce 2005 Slovensko (1 474 t), Polsko (936 t) a Maďarsko (368 t).

V roce 2006 bylo od 1. 5. do 30. 6. z ČR vyvezeno celkem 2 094,9 t raných brambor a celková deklarovaná vývozní hodnota dosáhla 24,3 mil. Kč, což bylo o 5,9 mil. Kč více než v roce 2005. Průměrná deklarovaná vývozní hodnota raných brambor dosáhla v roce 2006 celkem 11,71 Kč/kg. V měsíci květnu bylo z ČR vyvezeno 1 329,1 t a v červnu pouze 765,7 t. Nejvýznamnější vývozní země byly v roce 2006 Slovensko (929 t), Polsko (723 t) a Rumunsko (291 t).

#### Vývoz raných brambor z ČR od 16. 5. do 30. 6. a deklarovaná vývozní hodnota

Rok	MJ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Brambory rané celkem	t	0,00	69,54	0,00	0,00	939,63	2 887,00	2 094,87
Deklarovaná vývozní hodnota	tis. Kč	0	450	0	0	7 592	18 304	24 521
Deklarovaná vývozní hodnota	Kč/kg	0,00	6,47	0,00	0,00	8,08	6,34	11,71

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: 1) z technických důvodů uvedeny údaje o dovozu od 1. 5. do 30. 6.

#### Vývoz brambor nových a raných (CN 07019050) z ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Rok	MJ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Brambory nové a rané celkem	t	0	136	0	87	940	2 997	4 319
Deklarovaná vývozní hodnota	tis. Kč	0	1 002	0	1 442	7 592	19 690	41 608

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

#### Vývoz brambor nových a raných z ČR do vybraných zemí od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Rok	Země	Množství (t)	Rok	Země	Množství (t)
2003	Francie	87	2004	Slovensko	765
	-	-		Polsko	105
	-	-		Rakousko	46
	-	-		Německo	22
2005	Slovensko	1 512	2006	Slovensko	2 129
	Polsko	985		Polsko	1 288
	Maďarsko	368		Rumunsko	385
	Německo	133		Německo	317

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Vývozy raných brambor byly realizovány především na Slovensko a do Polska.

## BRAMBORY KONZUMNÍ OSTATNÍ

Po změně metodiky statistického sledování ploch a produkce brambor, kdy do kategorie raných brambor byly zařazeny pouze brambory s předpokladem sklizně do 30. 6. daného roku, byly ostatní plochy uváděné dříve jako plochy brambor raných zařazeny do kategorie brambor konzumních ostatních. Proto v marketingovém roce 2005/06 vzrostly plochy brambor konzumních ostatních, které po zápočtu ploch statisticky sledovaných a dopočtených za domácnosti a včetně sadby, dosáhly celkem 32 677 ha.

Podle kvalifikovaného odhadu (MZe, ÚBS ČR a VÚZE) bylo v marketingovém roce 2006/07 sklizeno, bez zápočtu ploch domácností, 22 236 ha brambor konzumních ostatních. Při odhadovaném průměrném hektarovém výnosu 25 t bylo sklizeno celkem 559,2 tis. t brambor konzumních ostatních. Tato produkce je o více než 250 tis. t nižší než byla dosažena v roce 2005/06.

### Produkční plochy, výnosy a produkce brambor konzumních ostatních včetně sadby

Marketingový rok	Produkční plochy v ha	Výnos v t/ha	Produkce v t
2000/01	49 495	22,96	1 136 375
2001/02	37 543	21,64	812 443
2002/03	22 782	24,34	554 721
2003/04	28 294	20,43	578 101
2004/05	27 523	24,00	660 538
2005/06	32 677	28,39	927 815
2006/07 <sup>1)</sup>	25 936	25,00	648 400

Pramen: ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> kvalifikovaný odhad MZe, VÚB, ÚBS ČR a VÚZE

### Zahraniční obchod brambor konzumních ostatních

V marketingovém roce 2005/06 bylo do ČR dovezeno celkem 45 369,1 t brambor konzumních ostatních v celkové deklarované dovozní hodnotě 172,66 mil. Kč. Průměrná deklarovaná dovozní hodnota dovezených brambor dosáhla 3,81 Kč/kg a byla o 2,07 Kč/kg vyšší než průměrná CZV brambor konzumních ostatních v marketingovém roce 2004/05.

Za první tři měsíce marketingového roku 2006/07 bylo již dovezeno do ČR 5 686 t brambor konzumních ostatních v průměrné deklarované dovozní hodnotě 5,20 Kč/kg. Tato hodnota byla o 0,25 Kč/kg vyšší než činí dosavadní průměrná CZV brambor konzumních ostatních.

### Dovoz brambor konzumních ostatních do ČR a deklarovaná dovozní hodnota

Marketingový rok	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 <sup>1)</sup>
Brambory konz. ostatní v t	5 089,2	28 147,2	23 524	80 048,8	64 238	45 369,1	5 686,2
Dovozní hodnota v tis. Kč	10 716	123 820	59 833	265 570	111 453	172 657	29 588
Dovozní hodnota v Kč/kg	2,11	4,40	2,54	3,32	1,74	3,81	5,20

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> rok 2006/07 – dovoz: červenec, srpen, září

**Dovoz brambor konzumních ostatních do ČR z vybraných zemí**

Marketingový rok <sup>1)</sup>	Země	Hmotnost (t)	Deklar. dovozní hodnota (Kč/kg)	Marketingový rok	Země	Hmotnost (t)	Deklar. dovozní hodnota (Kč/kg)
2003/04	Nizozemsko	37 434	1,91	2004/05	Německo	46 811	1,62
	Německo	33 649	4,45		Nizozemsko	9 300	0,95
	Belgie	4 077	3,88		Slovensko	3 338	4,33
	Slovensko	2 414	6,30		Rakousko	2 608	2,25
2005/06	Německo	34 216	3,61	2006/07 <sup>2)</sup>	Německo	3 028	4,73
	Švédsko	2 689	5,17		Slovensko	2 342	5,33
	Slovensko	1 982	3,82		Rakousko	204	7,89
	Nizozemsko	1 798	4,51		Polsko	47	5,79

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> od 1. 7. do 30. 6. <sup>2)</sup> od 1. 7. do 30. 9.

**Dovoz brambor konzumních ostatních v t po měsících a deklarovaná hodnota v Kč/kg**

Ukazatel	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
<b>2000/01</b>	420,9	72,4	41,1	1,0	121,2	0,0	19	96,4	744	504	736	2 333
Kč/kg	1,40	1,33	4,70	8,00	1,53	0,0	2,16	1,61	1,50	1,73	1,71	2,66
<b>2001/02</b>	53,9	0,475	0,060	24,1	60,0	1 045,2	9 869,9	9 446,1	714,4	3 645	3 167	120
Kč/kg	2,20	21,0	33,33	4,67	3,90	3,88	4,82	4,69	3,83	3,72	3,39	3,30
<b>2002/03</b>	53,0	0,0	24,0	0,0	170,7	0,0	5 468,4	5 460,4	5 191,1	2 181	3 051	1 924,5
Kč/kg	3,61	0,0	0,96	0,0	2,44	0,0	2,67	2,58	2,67	2,45	2,34	2,16
<b>2003/04</b>	49,4	195	1 765	7 107	2 628	1 374	12 459	5 717	6 510	8 749	30 523	2 972
Kč/kg	3,66	4,05	4,44	5,08	5,70	5,05	4,29	3,11	2,96	2,56	2,25	5,64
<b>2004/05</b>	575,2	162,2	1 879	3 281	5 463	12 071	5 879	9 095	7 899	8 985	5 703	3 247
Kč/kg	6,48	1,71	1,81	1,80	1,68	1,58	1,70	1,40	1,86	1,66	2,08	1,74
<b>2005/06</b>	309 425	479,4	672,7	596,8	494,7	1 037,4	1 644,1	6 455,9	10 635	10 102	8 357	4 085,1
Kč/kg	3,89	3,42	1,97	1,82	3,21	1,82	2,40	2,94	3,78	4,35	4,10	4,93
<b>2006/07</b>	994,9	1 660	3 032									
Kč/kg	4,15	5,45	5,41									

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Podle měsíčního přehledu o dovozech se nejvíce brambor do ČR dováží v jarních měsících z důvodu nedostatečné nabídky kvalitních brambor ze zimních skladů v ČR. V současné době stávající sklady v ČR většinou neodpovídají kapacitním a technologickým požadavkům na uskladnění brambor v požadované kvalitě. Brambory konzumní ostatní jsou dováženy do ČR prakticky výhradně ze zemí EU.

Vývoz brambor konzumních ostatních dosáhl v marketingovém roce 2005/06 celkem 100 134,4 t. Deklarovaná vývozní hodnota 236,5 mil. Kč řadí svým kladným saldem 63,9 mil. Kč brambory konzumní ostatní mezi úspěšné komodity českého zahraničního agrárního trhu. Deklarovaná vývozní hodnota 2,36 Kč/kg byla sice o 0,69 Kč/kg nižší než průměrná CZV, ale při nadprodukcí brambor, která byla v ČR, byla tato deklarovaná vývozní hodnota na dobré úrovni.

Za první tři měsíce marketingového roku 2006/07 bylo již vyvezeno z ČR 4 992,4 t brambor konzumních ostatních v průměrné deklarované vývozní hodnotě 2,72 Kč/kg. Tato hodnota je o 2,23 Kč/kg nižší než dosavadní průměrná CZV.

**Vývoz brambor konzumních ostatních z ČR a deklarovaná vývozní hodnota**

Marketingový rok	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 <sup>1)</sup>
Brambory konz. ostatní v t	11 429,5	1 917,3	3 106,9	3 706,1	22 987,8	100 134,4	4 992,4
Vývozní hodnota v tis. Kč	29 327	11 208	13 981	18 908	89 882	236 507	13 562
Vývozní hodnota v Kč/kg	2,57	5,85	4,50	5,10	3,91	2,36	2,72

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> rok 2006/07 – vývoz: červenec, srpen, září

**Vývoz brambor konzumních ostatních z ČR do vybraných zemí**

Marketingový rok <sup>1)</sup>	Země	Hmotnost (t)	Deklar. vývozní hodnota (Kč/kg)	Marketingový rok <sup>1)</sup>	Země	Hmotnost (t)	Deklar. vývozní hodnota (Kč/kg)
2003/04	Slovensko	1 404	5,24	2004/05	Slovensko	18 058	3,83
	Nizozemsko	1 146	5,25		Německo	3 375	4,19
	Chorvatsko	550	3,78		Rakousko	694	4,83
	Německo	270	6,26		Maďarsko	345	2,65
2005/06	Slovensko	34 795	3,66	2006/07 <sup>2)</sup>	Slovensko	1 766	2,01
	Maďarsko	24 198	0,78		Polsko	1 670	2,44
	Polsko	23 889	1,82		Německo	984	3,49
	Rumunsko	7 063	2,16		Rakousko	391	3,30

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> od 1. 7. do 30. 6. <sup>2)</sup> od 1. 7. do 30. 9.

V marketingovém roce 2005/06 byl kromě zemí uvedených v tabulce uskutečněn vývoz v řádu tis. tun také do Německa, Švédska, Ukrajiny, Itálie a Rakouska.

**Vývoz brambor konzumních ostatních v t po měsících a deklarovaná hodnota v Kč/kg**

Rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
2000/01	164	0,0	0,0	62	130	304	575	1 552	2 363	3 084	2 940	257
Kč/kg	4,16	0,0	0,0	2,48	1,95	2,43	2,47	2,54	2,24	2,48	2,83	3,43
2001/02	407	0,0	0,0	35	29	0,0	10	192	165	354	257	469
Kč/kg	5,77	0,0	0,0	3,71	4,10	0,0	32,40	7,09	10,68	4,63	4,50	5,05
2002/03	533	0,0	0,0	407	179	308	0,0	142	535	425	578	0,0
Kč/kg	4,87	0,0	0,0	3,43	5,65	5,89	0,0	3,50	4,37	4,50	4,18	0,0
2003/04	164	550	12	748	1 130	471	0,0	23	32	195	0,0	382
Kč/kg	5,87	3,78	4,50	4,05	5,53	6,05	0,0	9,26	7,56	2,97	0,0	6,91
2004/05	1 402	395	1 564	3 523	3 062	2 714	2 364	2 015	1 848	1 851	1 941	309
Kč/kg	5,09	4,06	3,11	2,54	5,01	4,67	4,43	4,12	3,67	3,23	3,48	3,33
2005/06	1 934	2 477	9 377	12 038	20 754	17 150	4 672	5 161	6 419	6 681	10 226	3 345
Kč/kg	3,06	2,12	1,44	2,70	2,16	1,32	3,36	3,99	3,72	3,43	2,20	1,91
2006/07	1 782	870	2 340									
Kč/kg	3,85	2,78	1,83									

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Podle měsíčního přehledu o vývozech se nejvíce brambor z ČR vyváží ihned po sklizni s minimální přidanou hodnotou. Důvodem těchto vývozu jsou především nedostatečné parametry zimních skladů. Vývoz se uskutečnil převážně na Slovensko, do Maďarska, Polska, Německa a Rakouska.

### Cenový vývoj produkce brambor konzumních ostatních

Průměrná roční CZV brambor konzumních ostatních za kalendářní rok je ovlivněna údaji ze dvou většinou velmi rozdílných sklizní. Např. v roce 2004 dosáhla podle ČSÚ celkem 6 746 Kč/t a v roce 2005 jen 2 460 Kč/t.

#### Průměrné roční CZV brambor konzumních ostatních v Kč/t (bez DPH)

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kč/t	3 972	2 838	5 937	4 129	6 746	2 460

Pramen: ČSÚ

Pro hodnocení je třeba používat průměrnou cenu za marketingový rok, kterou však ČSÚ neuvádí. Proto jsou údaje o ročních průměrných cenách za marketingový rok vypočteny pouze aritmetickým průměrem. Průměrná CZV v marketingovém roce 2004/05 dosáhla 2 697,10 Kč/t, v marketingovém roce 2005/06 průměrných 3 050,50 Kč/t a v marketingovém roce 2006/07 dosahuje za první čtyři měsíce 5 216 Kč/t. Údaje za marketingový rok jsou kompatibilní s údaji EU a obdobné cenové výkyvy jsou běžné i ve špičkových pěstitelských zemích v EU 15.

#### Průměrné měsíční CZV brambor konzumních ostatních v Kč/t (bez DPH)

Ukazatel	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Červenec	0	2 433	3 833	0	0	0	4 489
Srpen	0	3 300	3 625	0	0	0	4 767
Září	4 006	3 379	3 292	4 635	3 240	2 624	5 594
Říjen	3 207	3 783	3 156	5 387	3 096	2 586	6 013
Listopad	2 943	3 789	3 075	6 200	2 785	2 288	
Prosinec	2 749	4 051	3 090	6 948	2 796	2 263	
Leden	2 677	4 937	3 375	7 483	2 584	2 409	
Únor	2 702	6 686	3 559	7 697	2 597	2 785	
Březen	2 550	7 186	3 705	8 017	2 425	3 404	
Duben	2 496	7 057	3 671	7 972	2 371	3 991	
Květen	2 404	7 088	3 729	7 965	2 374	4 169	
Červen	3 300	6 745	3 711	8 167	2 703	3 986	
Aritmetický průměr <sup>1)</sup>	2 903,40	5 036,20	3 485,10	7 047,10	2 697,10	3 050,50	5 216,00

Pramen: ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> výpočet VÚZE – marketingový rok

Přestože produkce brambor konzumních ostatních dosáhla v roce 2005/06 celkem 927,8 tis. t, tj. nárůst proti roku 2004/05 o 267,6 tis. t, u SC v první polovině marketingového roku nedošlo k výrazným cenovým změnám. Cenový nárůst nastal až v zimních měsících. Další cenový růst brambor konzumních ostatních byl ovlivněn sníženou nabídkou z domácích zimních skladů i nízkým dovozem, který navíc směřoval převážně do výroben polotovarů a výrobků z brambor.

**Průměrné měsíční SC brambor konzumních ostatních v Kč/t**

Ukazatel	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Červenec	-	-	-	-	9,66	6,40	12,75
Srpen	-	-	-	-	7,10	6,38	11,36
Září	9,21	7,84	7,35	10,21	6,85	6,33	12,50
Říjen	7,82	8,10	7,25	11,14	6,47	6,46	12,89
Listopad	7,40	8,26	7,45	13,39	6,42	6,43	
Prosinec	7,02	9,12	8,01	14,19	6,61	6,80	
Leden	7,09	11,01	8,74	14,53	6,64	7,21	
Únor	7,19	14,25	9,17	14,95	6,73	8,28	
Březen	7,14	14,87	9,46	15,46	6,79	9,95	
Duben	7,16	14,97	9,66	15,86	6,96	11,67	
Květen	7,29	15,54	10,44	15,63	7,04	12,37	
<b>Aritmetický průměr <sup>1)</sup></b>	<b>7,48</b>	<b>11,55</b>	<b>8,61</b>	<b>13,93</b>	<b>7,02</b>	<b>8,03</b>	<b>12,38</b>

Pramen: ČSÚ

Poznámka: <sup>1)</sup> výpočet VÚZE – marketingový rok

Prodej brambor se v maloobchodní síti ČR postupně zlepšuje a velká část brambor je upravena pro kuchyňské zpracování praním, kartáčováním a balením.

**BRAMBORY SADBOVÉ****Výsledky uznávacího řízení sadby brambor v roce 2006**

Podobně jako v předchozím roce došlo i v roce 2006 k dalšímu poklesu množitelských ploch brambor, ze 4 504 ha přihlášených množitelských ploch brambor v roce 2005 na 3 744 ha v roce 2006, tzn. meziroční pokles o 17 %, což představuje výměru cca 760 ha. Bylo přihlášeno 79,15 ha (2,1 %) předstupňů SE1 a SE 2, 195,10 ha (5,2 %) stupně E, I 296,52 ha (34,6 %) stupně C1 a 2 172,73 ha (58,1 %) stupně C2. I když množitelské plochy poklesly, v procentickém zastoupení jednotlivých stupňů množení nejsou oproti roku 2005 podstatné rozdíly, v roce 2005 bylo zastoupení předstupňů SE I a SE 2 – 2,2 %, stupně E – 4,3 %, stupně C1 35,6 % a stupně C2 57,9 %.

Výsadba sadbových brambor byla prováděna v druhé dekádě dubna, podstatná část ploch byla vysazena od 27. 4. do 15. 5., ale v některých případech byly množitelské plochy brambor dosazovány i po tomto termínu, v některých lokalitách dokonce proběhly poslední výsadby až 20. června. Vysazované první porosty měly v době nasazování hlíz ještě dostatek vláhy a nasazení hlíz bylo dobré. Později vysazené porosty však již přišly do období sucha a došlo k redukci hlíz pod trsem. Vzhledem k vysokým teplotám a suchu se špatně identifikovaly nemocné trsy. Sucho v době nasazování hlíz způsobilo také vyšší výskyt aktinomycetové obecné strupovitosti. Pokud v některých případech nebyly časně provedeny negativní výběry a byl prodloužen i termín desikace porostů, nastaly problémy se zdravotním stavem porostů a jejich uznáním v požadovaném stupni množení.

Další vývoj porostů byl závislý na lokalitě, na většině území panovalo příznivé počasí. Negativní vliv klimatických podmínek během června a července, kdy panovalo tropické počasí beze srážek, se projevil ve stagnaci růstu a v nižším nasazení hlíz. Během srpna pak následovalo deštivé počasí, které podpořilo zmlazování a v některých lokalitách i deformaci hlíz. V září a říjnu panovaly velice příznivé klimatické podmínky, což se projevilo v prodloužení vegetační doby. Z tohoto důvodu a i vlivem pozdní desikace docházelo u většiny porostů k přerůstání hlíz a tvorbě dceřiných hlíz následkem zmlazování. Suché počasí mělo vliv na zvýšenou tvorbu hrud, což mělo při sklizni vliv na silnější mechanické poškození hlíz. Výťažnost sadby je oproti roku 2005 vlivem výše uvedených faktorů v roce 2006 nižší.

Ke dni 15. 11. 2006 bylo hodnoceno 1 434 porostů s výměrou 2 653,1 ha, což je 73 % porostů k testování. Uznáno bylo zatím 1 051 porostů s výměrou 1 913,9 ha, tj. 73,3 %, sestupněno bylo 86,1 ha, což je 3,2 % a neuznáno 653,1 ha, což je 24,6 %. Nepříznivý je především vysoký podíl neuznaných porostů z důvodu vysokého výskytu viróz.

#### Průběh uznávacího řízení v letech 2000 až 2006 v ha

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Přihlášená plocha	5 707	5 313	5 261	4 754	5 024	4 504	3 744
Plocha k odběru na posklizňové zkoušky	5 700	5 279	5 162	4 694	4 946	4 429	3 633
Uznaná plocha	5 313	4 983	5 157	4 207	4 522	4 043	1 914*

Pramen: ÚKZÚZ, Odbor osiv a sadby

Poznámka: \* údaj k 15. 11. 2006

#### Počet odrůd na množitelských plochách v letech 2004 až 2006

Rok	Množitelská plocha			
	nad 100 ha	50 - 100 ha	10 - 50 ha	do 10 ha
Počet odrůd				
2004	13	16	41	75
2005	10	6	44	118
2006	9	8	43	119

Pramen: ÚKZÚZ, Odbor osiv a sadby

**Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2005:** Adéla, Agria, Dali, Ditta, Impala, Laura, Marabel, Ornella, Rosara, Saturna.

**Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2006:** Adéla, Dali, Impala, Laura, Marabel, Ornella, Rosara, Saturna, Westamyl.

#### Průběžné výsledky posklizňových zkoušek k 15. 11. 2006

	K testování v posklizňových zkouškách	Hodnoceno k 15. 11. 2006	Uznáno v přihlášeném stupni	Uznáno v nižším stupni	Neuznáno
Počet porostů	1 981	1 434	1 051	68	315
Množitelská plocha (ha)	3 633,0	2 653,1	1 913,9	86,1	653,1
Vyjádřeno v %	100	73,3	72,1	3,2	24,6

Pramen: ÚKZÚZ, Odbor osiv a sadby

#### Stav uznání porostů podle jednotlivých kategorií k 15. 11. 2006

Stupeň množení	K testování v posklizňových zkouškách ha	Hodnoceno k 15. 11. 2006 ha	Z toho		
			Uznáno	Uznáno v nižším stupni ha	Neuznáno ha
SE 1	15,6	10,6	9,1	1,5	0
SE 2	60,6	46,6	42,1	4,5	0
E	191,7	109,8	99,3	9,6	0,8
C 1	1 259,7	818,8	638,4	67,9	112,5
C 2	2 105,8	1 667,3	1 124,9	2,5	539,9
<b>Celkem</b>	<b>3 633,4</b>	<b>2 653,1</b>	<b>1 913,9</b>	<b>86,1</b>	<b>653,1</b>

Pramen: ÚKZÚZ, Odbor osiv a sadby



**Přehled dovezené sadby brambor v tunách <sup>1)</sup>**

Rok	Generace						Počet odrůd
	SE 1	SE 2	E	C 1	C 2	Celkem	
2004	57,50	147,00	2 778,28	919,66	5 269,78	9 172,22	109
2005	38,50	155,75	2 126,57	562,90	667,50	3 551,22	123
2006	39,00	134,13	1 855,25	1 121,20	471,88	3 621,46	137

Pramen: ÚKZÚZ, Odbor osiv a sadby

Poznámka: <sup>1)</sup> kromě sadby k pokusům a ověřování vlastností jednotlivých odrůd, bez rozlišení generací

**Dovoz a vývoz sadbových brambor v tunách v marketingovém roce**

Marketingový rok	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
Dovoz	3 875,8	6 062,0	3 661,0	13 197,0	4 102,0	3 855,0
Vývoz	1 837,0	1 743,0	1 207,7	604,0	2 778,0	7 178,0

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ.

**Dovoz a vývoz sadbových brambor v tunách v kalendářním roce**

Kalendářní rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Dovoz	4 595,9	3 616,8	6 141,1	5 343,4	11 853,0	4 053,0	3 546,0
Vývoz	643,5	1 837,0	1 743,9	1 254,2	644,0	2 788,0	7 091,0

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: \* do 30. 9. 2006

**BRAMBORY URČENÉ K VÝROBĚ BRAMBOROVÉHO ŠKROBU**

Sklizeň brambor určených k výrobě bramborového škrobu zaznamenala v marketingovém roce 2005/06 stejně jako ostatní brambory historickou úrodu. Brambory se pěstovaly na 5 257 ha s průměrným výnosem 31,70 t/ha. Průměrná škrobnatost brambor byla 18,80 % a výnos škrobu činil 6,9 t/ha. Zpracováno bylo celkem 166,4 tis. t brambor, ze kterých bylo vyrobeno 36 281 t bramborového škrobu. Výrobci škrobu vyšli vstříc pěstitelům brambor a odebrali brambory i nad rámec pěstitelských smluv, přesto veškerá produkce brambor nemohla být zpracována. Cena vyplacená zemědělcům za brambory dodané nad rámec smlouvy byla však jen na úrovni minimální ceny podle pravidel SOT se škrobem. Bramborový škrob, který škrobárny vyrobily nad rámec přidělených kvót, musel být následně vyvezen mimo území EU a to bez nároku na poskytování vývozních náhrad. Navíc bude v marketingovém roce 2006/07 výrobní kvóta odpovídajícím způsobem výrobcům škrobu snížena.

Situace v roce 2006/07 je téměř opačná. V celé Evropě a také v ČR byla nižší sklizeň brambor, což se promítlo samozřejmě i do nákupu brambor určených k výrobě bramborového škrobu. Odhadován je nákup brambor na úrovni cca 80 % oproti množství, na které byly uzavřeny pěstitelské smlouvy. Kontrakty na letošní rok byly uzavřeny na nákup 146 670 tun brambor, přičemž se předpokládá dodání pouze 115 600 t brambor. V roce 2006 jsou brambory určené k výrobě bramborového škrobu pěstovány na 4 857 ha s předpokládaným průměrným výnosem 23,80 t/ha. Průměrná škrobnatost brambor se odhaduje na 19,70 % a výnos škrobu na 5,5 t/ha. Výroba bramborového škrobu se odhaduje na 26 800 t.

### Vývoj produkčních ploch a produkce brambor na výrobu škrobu

Ukazatel	Produkční plochy (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Zpracováno brambor (t)
2002/03	5 007	35,00	175 240
2003/04	4 500	22,30	99 189
2004/05	5 173	28,65	147 898
2005/06	5 257	31,70	166 353
2006/07 *	4 857	23,80	115 600

Pramen: ČŠS

Poznámka: \* odhad ČŠS k 31. 10. 2006

### Seznam doporučených odrůd brambor určených k výrobě bramborového škrobu 2006

ÚBS ČR pokračoval v letošním roce na základě smlouvy s ÚKZÚZ a s podporou MZe ve zkoušení odrůd brambor pro výrobu škrobu pro jejich zapsání do Seznamu doporučených odrůd (SDO). Celkem bylo zkoušeno na třech pokusných místech 25 odrůd od 8 přihlašovatelů. Zkoušeny byly odrůdy Albatros, Amado, Amylon, Amylex, Apolena, Arabela, David, Garant, Ikar, Krumlov, Kuras, Nomade, Oktan, Orbit, Ornella, Rebel, Roberta, Sibü, Sirius, Sonate, Tábor, Tegal, Tomensa, Vladan a Westamyl.

Do seznamu mohou být zapsány odrůdy, které splní kritéria stanovená vyhláškou č. 381/2000 Sb., o metodice zkoušek odrůd brambor pro zápis do Seznamu doporučených odrůd.

Základními kritérii pro zapsání odrůdy do SDO je minimální výnos škrobu 8,5 t/ha a nejvyšší povolený výskyt hnilob 2 %. Odrůda může být zapsána až po tříletém zkušebním období. V roce 2006 splnily předepsané podmínky a jsou zapsány do seznamu následující odrůdy uvedené v tabulce, udávající průměrný výnos škrobu v t/ha v letech 2004 – 2006:

### Odrůdy brambor zapsané do SDO a výsledky zkoušek v letech 2004 – 2006

Odrůda	Pokusné místo			
	Horažďovice	Lukavec	Domanínek	Výnos škrobu v t <sup>1)</sup>
Albatros	10,60	10,47	11,90	10,99
Amylex	10,23	10,61	9,55	10,13
Amylon	11,10	11,59	11,27	11,32
Apolena	10,30	10,14	9,83	10,09
Ikar	12,09	12,02	10,81	11,64
Krumlov	12,37	12,45	11,50	12,10
Kuras	12,86	15,76	12,26	13,63
Oktan	11,96	12,17	10,52	11,55
Ornella	10,53	11,00	9,90	10,48
Rebel	10,66	10,78	11,18	10,87
Sibü	13,23	13,70	12,04	12,99
Sirius	10,58	9,72	10,34	10,21
Tábor	10,69	10,43	11,27	10,80
Tomensa	10,42	8,99	9,41	9,61
Vladan	12,93	10,61	10,44	11,33
Westamyl	13,28	11,60	12,84	12,57
<b>Průměr</b>	11,49	11,41	10,90	11,27

Pramen: ÚBS ČR

Poznámka: <sup>1)</sup> Průměrný výnos škrobu v letech 2004 – 06

## ŠKROB BRAMBOROVÝ

V roce 2005 bylo v ČR podle údajů ČŠS vyrobeno celkem 36 281 t bramborového škrobu při průměrné škrobnatosti brambor 18,8 %. Produkce škrobu překročila přidělenou národní výrobní kvótu bramborového škrobu, která je stanovena na 33 660 t. Bylo dosaženo vysokého průměrného výnosu škrobu 6,9 t/ha. Vlivem nadúrody brambor bylo na výrobu škrobu v roce 2005 zpracováno celkem 166 353 t brambor. Průměrná cena brambor byla v tomto roce 1 815 Kč/t, tedy o 225 Kč pod úroveň roku 2004. Produkce škrobu se meziročně zvýšila o 2 637 t, především v důsledku zpracování brambor, které byly zpracovány nad rámec pěstitelských smluv.

V roce 2006 odhaduje ČŠS vlivem nižší sklizně brambor výrobu 26 800 t bramborového škrobu. Na toto množství škrobu se předpokládá zpracování 115 600 t brambor o průměrné škrobnatosti 19,7 %. Průměrný výnos škrobu se odhaduje ve výši 5,5 t/ha.

### Vývoj v pěstování a nákupu surovin pro výrobu bramborového škrobu v ČR

Rok sklizně	Plocha brambor ha	Průměrný výnos * t/ha	Průměrná škrobnatost v %	Průměrný výnos škrobu v t/ha	Průměr. cena brambor v Kč /t
2000	4 041	34,09	18,2	6,2	2 020
2001	5 232	30,08	17,6	5,3	2 030
2002	5 007	35,00	17,6	6,2	1 970
2003	4 500	22,30	19,4	4,4	2 184
2004	5 173	28,65	20,1	6,5	2 040
2005	5 257	31,70	18,8	6,5	1 815
2006**	4 857	23,80	19,7	5,5	1 803

Pramen: ČŠS

Poznámka: \* Průměrný výnos brambor zpracovaných na škrob (bez sadby), \*\* odhad ČŠS

### Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost v %
2002	175 240	35 970	17,62
2003	99 189	22 899	19,44
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006*	115 600	26 800	19,70

Pramen: ČŠS

Poznámka: \* odhad ČŠS

### Bilance zahraničního obchodu s nativním bramborovým škrobem (11 08 13 00) v tunách

Kalendářní rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Dovoz	803,3	5,3	2048	79	2 894	5 222	4 081
Vývoz	7 365,7	6 798,3	4 441,4	3 599,4	4 929	5 937	5 626
Saldo	6562,4	6793,0	2 393,4	3 520,4	2 035	715	1 545

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: \* do 30. 9. 2006

### Bilance zahraničního obchodu výrobků ze škrobu

#### Dovoz a vývoz glukózových sirupů (1702 30) v tunách

Kalendářní rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Dovoz	40 058	36 564	42 374	24 828	37 162	36 232	33 184
Vývoz	-	-	-	-	-	3 947	3 497

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: \* do 30. 9. 2006.

**Dovoz a vývoz dextransů a modifikovaných škrobů (3505 10 10, 50, 90) v tunách**

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Dovoz	9 953	12 355	13 106	14 564	23 535	17 090	11 422
Vývoz	2 541	4 985	8 663	12 154	15 937	15 945	11 919
Saldo	- 7 412	- 7 370	- 4 443	- 2 410	- 7 598	- 1 145	+ 497

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: \* do 30. 9. 2006.

**Dovoz a vývoz přípravků k úpravě povrchu na bázi škrobu (3809 10 10, 30, 50, 90) v tunách**

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Dovoz	4 527	2 650	3 808	2 815	3 780	1 664	315
Vývoz	303	325	261	92	101	84	56
Saldo	- 4 224	- 2 325	- 3 547	- 2 723	- 3 679	- 1 580	- 259

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: \* do 30. 9. 2006.

Nejvýznamnější dovozní položkou výrobků ze škrobu jsou v ČR jednoznačně glukózoové sirupy. Každoročně se dováží přibližně 30 tis. t, přičemž vývoz tvoří zhruba desetinu dovozního množství.

Další významnou položkou jak dovozu tak i vývozu jsou dextransy a modifikované škroby. Objem dovozu a vývozu je zvláště v posledních letech dosti vyrovnaný a pohybuje se v rozmezí 10 tis. až 20 tis. t.

Dovoz přípravků na bázi škrobu určených k úpravě povrchu tkanin do ČR je poměrně významný, vývoz je spíše marginálního charakteru.

**Zpracovatelský průmysl na výrobu bramborového škrobu**

ČR obdržela v rámci SOT se škrobem národní výrobní kvótu v celkové výši 33 660 t bramborového škrobu, která byla rozdělena mezi 4 společnosti (celkem 5 závodů) následujícím způsobem:

**Zpracovatelské závody na výrobu bramborového škrobu v ČR v roce 2006**

Název a sídlo firmy	Výrobní závody	Kapacita zpracování brambor v t	Kapacita výroby škrobu v t	Přidělená kvóta v t
Amylex Radešinská Svratka s.r.o.	Hodíškov	10 000	2 000	1 387
LYCKEBY AMYLEX, a.s. Horažďovice	Horažďovice	150 000	30 000	17 887
NATURAMYL, a.s. Hamry	Hamry	20 000	4 000	2 213
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	Pelhřimov, Chýnov	75 000	15 000	12 173
<b>Celkem</b>		<b>255 000</b>	<b>51 000</b>	<b>33 660</b>

Pramen: SZIF, ČSÚ

Celková zpracovatelská kapacita škrobárenských závodů ČR je přibližně o 52 % vyšší než je stanovená národní kvóta ČR.

**Bilance výroby a spotřeby nativního bramborového škrobu\* v tis. t**

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
Počáteční zásoba	3,9	4,2	4,2	3,0	0,3	0,2
Výroba	30,1	29,6	36,0	22,9	33,6	36,3
Dovoz	0,8	2,0	2,0	0,3	2,9	4,5
Celková nabídka	34,8	35,8	42,2	26,2	36,8	41
Tuzemská spotřeba	24,0	27,3	34,8	21,8	31,7	32,7
Vývoz	6,6	4,3	4,4	4,1	4,9	6,3
Celková poptávka	30,6	31,6	39,2	25,9	36,6	39
Konečná zásoba	4,2	4,2	3,0	0,3	0,2	2

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, MZe a VÚZE

Poznámka: \* Marketingový rok začíná 1. 7. a končí 30. 6. příštího kalendářního roku.

**Statistika výroby bramborového škrobu v ČR v roce 2005**

	Osázené plochy	Kontrahováno brambor	Prům. výnos brambor	Zpracováno brambor	Nakoupený škrob v bramborách	Průměrná škrobnatost
	ha	t	t/ha	t	t	%
Škrobárny Pelhřimov a.s.	1 974	53 966	30,00	59 871	13 264	19,25
LYCKEBY AMYLEX, a.s.	2 751	81 968	33,00	90 300	19 418	18,50
NATURAMYL, a.s. Hamry	343	10 030	29,00	9 969	2 212	19,41
Amylex Radešinská Svatka s.r.o.	189	6 337	33,00	6 213	1 387	19,20
<b>Celkem</b>	<b>5 257</b>	<b>152 301</b>	<b>31,70</b>	<b>166 353</b>	<b>36 281</b>	<b>18,80</b>

Pramen: ČŠS, vypracováno na základě údajů jednotlivých výrobců.

**Společná organizace trhu se škrobem v rámci EU**

Společná organizace trhu se škrobem v rámci EU je shrnuta ve třech následujících oddílech:

**I. Legislativa**

- **Nařízení vlády č. 115/2004 Sb.**, kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění (poslední novela nařízení vlády č. 143/2006).
- **Nařízení Komise ES č. 2236/2003**, kterým se stanoví podrobná pravidla pro použití Nařízení Rady č. 1868/1994, kterým se stanoví systém kvót pro výrobu bramborového škrobu.
- **Nařízení Komise ES č. 2235/2003**, kterým se stanoví obecná pravidla pro použití Nařízení Rady č. 1782/2003 a č. 1868/1994, pokud se jedná o bramborový škrob.
- **Nařízení Rady ES č. 1868/1994**, kterým se stanoví systém kvót pro výrobu bramborového škrobu.
- **Nařízení Komise EHS č. 1722/93**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Rady č. 1766/92 a č. 1418/76, týkající se výrobních náhrad v odvětví obilovin a rýže.

**2. Stanovení a správa produkčních kvót bramborového škrobu**

Správou produkčních kvót bramborového škrobu je v ČR pověřen SZIF. Národní výrobní kvóta k výrobě bramborového škrobu je stanovena Nařízením Rady ES č. 1868/1994, kterým se stanoví systém kvót pro výrobu bramborového škrobu. Toto nařízení však poslední novelou, Nařízením Rady (ES) č. 941/2005 stanoví členským státům EU národní kvóty k výrobě bramborového škrobu pouze do marketingového roku 2006/07. Na další období nejsou výrobní kvóty členským zemím zatím stanoveny.

V rámci EU 25 byly největší kvóty výroby bramborového škrobu přiděleny Německu a Nizozemsku. Tyto dvě země mají téměř 60% podíl na celkové kvótě bramborového škrobu EU.

### Kvóty producentům státům v EU pro výrobu bramborového škrobu na roky 2005/06 a 2006/07 v t

Členská země	Kvóta	Členská země	Kvóta
Německo	656 298	Švédsko	62 066
Nizozemsko	507 403	Finsko	53 178
Francie	265 354	Rakousko	47 691
Dánsko	168 215	Španělsko	1 943
<b>Celkem</b>			<b>1 762 148</b>
Polsko	144 985	Lotyšsko	5 778
Česká republika	33 660	Slovensko	729
Litva	1 211	Estonsko	250
<b>Celkem</b>			<b>186 613</b>
<b>Celkem EU 25</b>			<b>1 948 761</b>

Pramen: NR (ES) č. 941/2005

#### Postup při přidělování individuální produkční kvóty

Na základě žádosti producentů, ve které byla uvedena jejich výroba škrobu za referenční období (roky 1999 až 2001), vypočetl SZIF pomocí koeficientů základní část jejich kvót, která byla celkem 24 213 t. Zbývajících 9 447 t (druhá část kvóty) rozdělil SZIF mezi producenty s přihlédnutím k podílu výše jejich investic do rozšíření vlastní výroby škrobu. Sečteme-li obě kvóty, dostaneme individuální produkční kvótu výrobce.

#### Překročení přidělené kvóty

Každý výrobce může v daném marketingovém roce využít navíc ke své kvótě maximálně 5 % kvóty stanovené na následující marketingový rok. V takovém případě se kvóta na následující marketingový rok příslušně sníží. Pokud by však překročení kvóty přesáhlo 5 %, je producent povinen vyvézt přebytečné množství mimo EU, a to bez nároku na vývozní subvenci.

#### Změna kvóty v důsledku změny vlastnických poměrů výrobce škrobu

Jakým způsobem se změní kvóta bude závislé na tom, zda došlo k fúzi, převodu podniku nebo závodu, k pronájmu nebo uzavření podniku. Např. při fúzi se kvóty podniků sčítají, v případě převodu podniku se jeho kvóta přidělí nabyvatelskému podniku atd.

### 3. Systém finančních podpor pro výrobu bramborového škrobu

SOT se škrobem zahrnuje celkem čtyři druhy finančních podpor. Administraci těchto finančních podpor provádí SZIF.

- národní doplňková platba pěstiteli brambor
- prémie výrobcům bramborového škrobu
- výrobní náhrada při výrobě schválených výrobků ze škrobu
- vývozní náhrada při vývozu škrobu a výrobků a zboží vyrobeného ze škrobu

#### Minimální cena brambor

Navíc je výrobce škrobu povinen platit pěstiteli brambor minimální cenu za dodané brambory. Minimální cena je závislá na obsahu škrobu v bramborách. Minimální cenu, prémie výrobcům škrobu a národní doplňkovou platbu pěstitelům brambor zveřejňuje SZIF do 30. 9. kalendářního roku na internetové adrese: [www.szif.cz](http://www.szif.cz).

### Národní doplňková platba pěstiteli brambor

Na základě § 13 b nařízení vlády č. 115/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mohou pěstitelé brambor prostřednictvím výrobců bramborového škrobu, kterým byla rozhodnutím SZIF přidělena subkvóta, zasílat na SZIF žádost o národní doplňkovou platbu pro pěstitele brambor.

Obecně je výše přímých plateb pro pěstitele brambor stanovena Nařízením Rady (ES) č. 1782/2003. Producenti brambor v ČR mají ve smyslu tohoto nařízení nárok na platbu ve výši 110,54 EUR/t bramborového škrobu z rozpočtu EU. Z této částky však musí být odečtena platba SAPS, která je pro rok 2006 stanovena na 88,886 EUR/ha, respektive 2 517,80 Kč/ha zemědělské půdy.

Národní doplňkovou platbu stanoví SZIF podle následujícího obecného vzorce:

$$D = \frac{V \times PP - SAPS}{V}$$

Legenda ke vzorci:

- D – národní doplňková platba na 1 tunu škrobu
- V – průměrná výtěžnost škrobu v tunách z 1 ha = 6,93 t/ha
- PP – přímá platba EU na 1 tunu škrobu = 110,54 EUR/t škrobu
- SAPS – jednotná platba na 1 ha zemědělské půdy = 88,886 EUR/t

Doplňková dotace bude pěstitelům vyplácena v Kč, ve směnném kurzu, který byl stanoven na 28,326 Kč/EUR.

Ilustrační výpočet příjmů pro pěstitele za 1 tunu brambor při škrobnatosti 18,8 %:

Minimální cena brambor 39,42 EUR + národní doplňková platba 21,59 EUR

Celkem: 61,01 EUR, při výše uvedeném kurzu EUR = cca 1 728,2 Kč/ t brambor.

Při vyšší škrobnatosti rostou příjmy za minimální cenu i doplňkovou platbu.

### Prémie výrobcům bramborového škrobu

Výše této prémie pro výrobce škrobu je stanovena v Nařízení Rady (ES) č.1868/1994. Tato prémie je vyplácena ve výši 22,25 EUR/t bramborového škrobu. Pro výpočet skutečné výše prémie na 1 tunu brambor se použije obdobný způsob jako při výpočtu minimální ceny brambor (22,25 EUR děleno množstvím brambor potřebných na výrobu 1 tuny škrobu při dané škrobnatosti). Vyplacení této prémie výrobcům škrobu je vázáno dodržením stanovených podmínek vůči producentům brambor. Jedná se především o převzetí smluvního množství brambor a zaplacení stanovené minimální ceny.

### Výrobní náhrada při výrobě schválených výrobků ze škrobu

Výrobní náhrada se poskytuje při použití základního výrobku (základní škroby a škrobové deriváty uvedené v příloze č. II nařízení Komise (EHS) č. 1722/93) na výrobu schválených výrobků (příloha č. I. NK (EHS) č. 1722/93). Tato náhrada se vyplácí zpracovatelům škrobu, což nemusí být zároveň producenti škrobu. Aktuální výše náhrady je stanovována periodicky EK na 1 tunu základního škrobu. Výše je závislá na světové ceně kukuřice.

Výrobní náhrada se vyplácí na jednu tunu skutečně zpracovaných škrobů, tedy ne na jednu tunu finálního výrobku. Za tímto účelem jsou stanoveny normované spotřeby škrobů na jednotlivé výrobky.

Základním předpokladem pro to, aby výrobce mohl požádat SZIF o poskytnutí výrobní náhrady je jeho registrace u SZIF. Výrobce musí podat Žádost o registraci v seznamu schválených výrobců. Tato žádost pak podléhá následnému schvalovacímu procesu u SZIF. Podrobnější specifikace o výrobních náhradách včetně seznamu výrobků na něž se vztahují náhrady je zveřejněna na internetové adrese SZIF.

## Vývozní náhrada při vývozu škrobu a výrobků a zboží vyrobeného ze škrobu

Vývozní náhrady jsou vypláceny vývozci škrobu a výrobků z něj, kteří tyto výrobky vyvážejí do třetích zemí (mimo EU) a jsou uplatňovány i na obilné škroby. Subvence na vývoz byla zavedena z důvodu značně rozdílných materiálových nákladů na výrobu škrobu v EU a ve světě. Výše vývozní náhrady je pohyblivá a je závislá na aktuální světové ceně kukuřice. Vývozní náhrada se vyplácí na jednu tunu skutečně exportovaného škrobu v nativní nebo zpracované formě. Za tímto účelem jsou stanoveny normované spotřeby škrobu, které jsou identické jako u výrobních náhrad.

## VÝROBKY Z BRAMBOR

Dovozy výrobků a polotovarů z brambor tvoří významnou část obchodu s bramborami. V přepočtu na syrové brambory se v marketingovém roce 2005/06 dovezlo 133 860,6 t brambor. Nejvýznamnější položkou jsou brambory konzervované, ne v octě zmrazené a brambory vařené, jinak neupravené, zmrazené – pod těmito položkami jsou dováženy především bramborové hranolky a dále mouka, granule a pelety z brambor a brambory tence krájené, smažené, pečené, tzn. bramborové lupínky.

Celkový objem dovozu se za poslední tři marketingové roky pohybuje v přepočtu na syrové brambory na úrovni 130 tis. t.

### Dovoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Marketingový rok			2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
Položka CN	Název výrobku <sup>1)</sup>	Koef. přep.	Dovoz brambor v t po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů					
07101000	Brambory i vařené zmrazené	1,9	24,3	168,9	47,0	219,9	573,4	67,9
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	313,4	1 108,4	1 108,4	730,5	1 735,9	1 002,5
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	9 285,2	14 511,8	13 814,8	15 812,5	13 166,7	9 862,0
20041010	Brambory vařené jinak neupravené zmrazené	1,9	11 021,4	8 809,0	7 463,7	7 297,8	19 724,4	22 210,7
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice, ...,	6,5	0,0	5,5	1,6	0,0	6,8	27,0
20041099	Brambory konzervované ne v octě zmrazené	3,3	62 282,6	75 297,9	87 302,9	94 592,3	77 991,2	80 643,3
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček	6,5	1 441,3	3 458,4	7 095,3	7 928,0	5 192,0	5 499,6
20052020	Brambory tence krájené, smažené, pečené, ...,	4,2	1 037,5	872,8	293,1	2 151,9	5 594,0	8 477,2
20052080	Bramborové výrobky – ostatní	3,0	3 806,6	2 957,0	2 493,8	1 946,4	5 192,1	6 070,4
<b>Celkový dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu v t</b>			<b>89 212,2</b>	<b>107 189,7</b>	<b>119 620,7</b>	<b>130 679,3</b>	<b>129 176,4</b>	<b>133 860,6</b>

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: Koeficienty pro konverzní přepočty byly zpracovány s využitím grantu NAZV č. QC 10009/2000/02 ve spolupráci VÚZE, VÚB, ČŠS, ASA Bonn – Německo

<sup>1)</sup> Zkrácený název výrobku



**Vývoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory**

Marketingový rok			2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
Položka CN	Název výrobku <sup>1)</sup>	Koef. přep.	Vývoz brambor v t po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů					
07101000	Brambory i vařené zmrazené	1,9	0,0	0,0	16,2	0,0	61,9	69,4
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	4 449,4	3 950,7	1 447,3	3 687,9	2 527,2	1 948,1
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	626,3	1 102,8	740,6	764,3	985,3	1 308,3
20041010	Brambory vařené jinak neupravené zmrazené	1,9	0,0	1,1	0,0	2,9	95,3	1 241,6
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice, ...,	6,5	3,1	0,9	8,9	8,3	171,3	93,5
20041099	Brambory konzervované ne v octě zmrazené	3,3	7 610,6	10 481,6	12 811,4	15 040,7	18 613,5	27 088,6
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček	6,5	1 432,8	1 706,5	1 358,9	1 666,6	1 961,2	2 144,9
20052020	Brambory tence krájené, smažené, pečené, ...,	4,2	2 213,3	2 215,3	2 064,1	2 590,6	6 463,0	11 503,8
20052080	Bramborové výrobky - ostatní	3,0	225,0	408,6	586,7	1 268,0	1 384,0	2 068,6
<b>Celkový vývoz syrových brambor po konverzním přepočtu v t</b>			<b>16 560,4</b>	<b>19 867,4</b>	<b>19 034,1</b>	<b>25 029,3</b>	<b>32 262,6</b>	<b>47 466,7</b>

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: Koeficienty pro konverzní přepočty byly zpracovány s využitím grantu NAZV č. QC 10009/2000/02 ve spolupráci VÚZE, VÚB, ČSÚ, ASA Bonn – Německo

<sup>1)</sup> Zkrácený název výrobku

Vývoz upravených brambor a výrobků z brambor z ČR je podstatně nižší než dovoz. V období před vstupem ČR do EU se vyvážela z ČR přibližně v 1/5 až 1/6 objemu dovozu. Po vstupu do EU se vývoz postupně poměrně významně zvyšuje a v marketingovém roce 2005/06 již výší 47 466,7 t v přepočtu na syrové brambory dosáhl zhruba 1/3 objemu dovozu. I ve vývozu tvoří největší položky brambory konzervované, ne v octě zmrazené, tzn. hranolky a brambory tence krájené, smažené, pečené, tzn. bramborové lupínky.

## PŘÍLOHY

### I. Stručný přehled celní ochrany EU vůči třetím zemím

V EU existují v rámci řady položek celního sazebníku i preferenční kvóty se sníženou celní sazbou. V tomto přehledu uvádíme pouze preferenční bezcelní kvóty EU na rané brambory původem z Egypta a Maroka.

#### Brambory:

<b>Brambory sadbové – 0701 10 00</b>	celní sazba 4,5 %
<b>Brambory k výrobě škrobu – 0701 90 10</b>	celní sazba 5,8 %
<b>Brambory rané – 0701 90 50 10 (od 1. 1. do 15. 5.)</b>	celní sazba 9,6 %

#### **Preferenční bezcelní kvóty:**

- a) **Egypt** – 250 tis. t (platnost 1. 1. – 31.3.2006)  
 b) **Maroko** – 127,2 tis. t (platnost 1. 12. 2005 – 30. 4. 2006)

<b>Brambory rané – 0701 90 50 20 (od 16. 5. do 30. 6.)</b>	celní sazba 13,4 %
<b>Brambory ostatní – 0701 90 90 :</b>	celní sazba 11,5 %

#### Výrobky z brambor a bramborový škrob:

<b>Brambory vařené, mražené bez příměsí – 0710 10 00</b>	celní sazba 14,4 %
<b>Mouka, krupice a prášek z brambor – 1105 10 00</b>	celní sazba 12,2 %
<b>Vločky, granule a pelety z brambor – 1105 20 00</b>	celní sazba 12,2 %
<b>Bramborový škrob – 1108 13 00</b>	celní sazba 166 EUR/ t
<b>Brambory vařené, jinak neupravené – 2004 10 10</b>	celní sazba 14,4 %
<b>Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček – 2004 10 91</b>	celní sazba 7,6 % + zemědělský komponent
<b>Brambory ostatní – mražené, včetně přísad – 2004 10 99</b>	celní sazba 17,6 %
<b>Brambory konzervované ve formě mouky, šrotu nebo vloček – 2005 20 10</b>	celní sazba 8,8 % + zemědělský komponent
<b>Brambory tence krájené, smažené nebo pečené, též solené nebo ochucené, hermeticky uzavřené, vhodné pro okamžitou spotřebu – 2005 20 20</b>	celní sazba 14,1 %
<b>Ostatní konzervované brambory, nemražené – 2005 20 80</b>	celní sazba 14,1 %

**Výrobky ze škrobu nebo přípravky na bázi škrobu:**

**Dextriny – 3505 10 10** celní sazba ... 9 % + 17,7 EUR/ 100 kg

**Esterifikované a etherifikované škroby – 3505 10 50** celní sazba 7,7 %

**Ostatní modifikované škroby – 3505 5010 a 5020** celní sazba 9 % + 17,7 EUR/ 100kg

**Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících méně než 55 % takových látek – 3809 10 10** celní sazba 8,3 % + 8,9 EUR/ 100kg

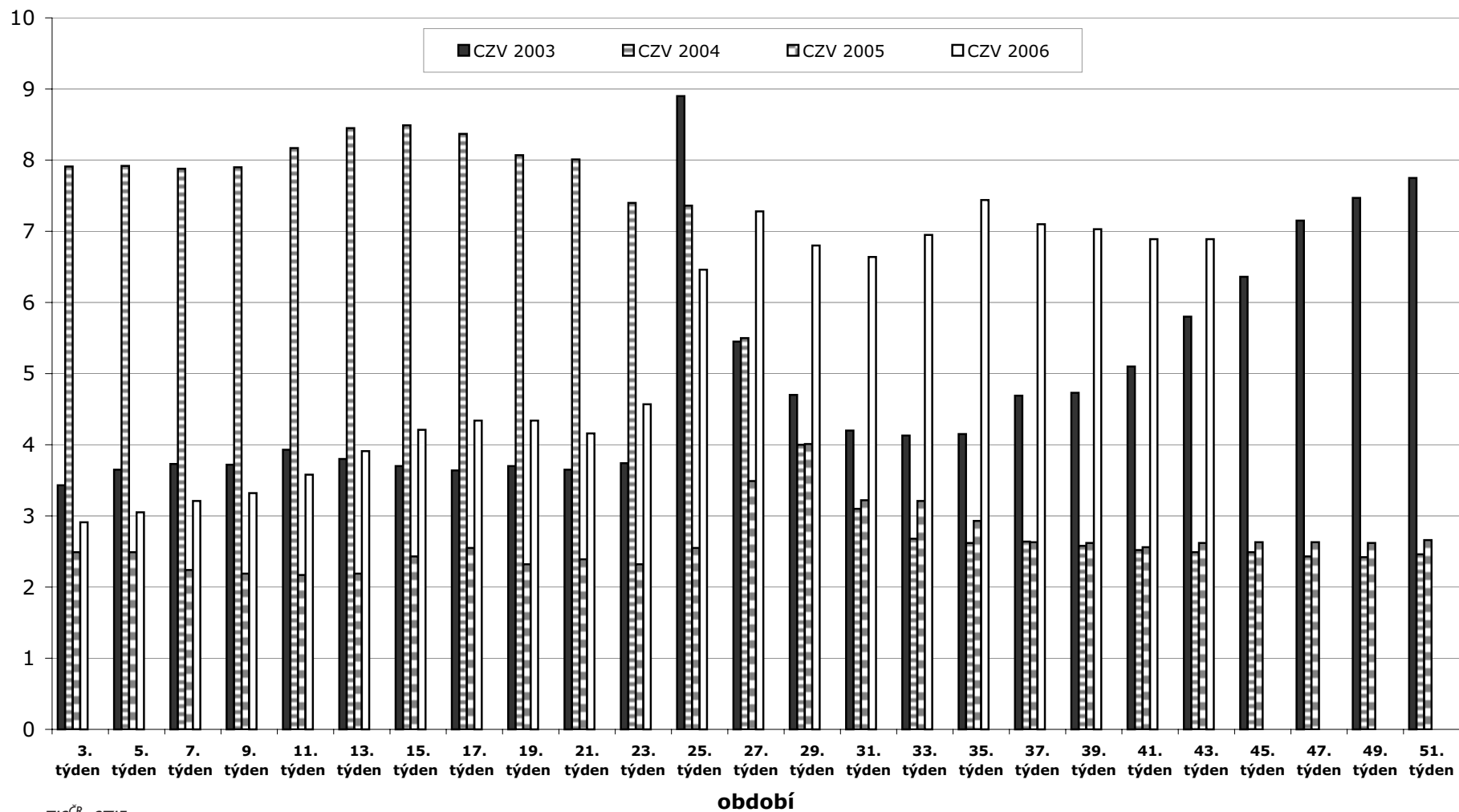
**Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 55 %, ale méně než 70 % takových látek – 3809 10 30**  
celní sazba 8,3 % + 12,4 EUR /100 kg

**Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 70 %, ale méně než 83 % takových látek – 3809 10 50**  
celní sazba 8,3 % + 15,1 EUR/ 100kg

**Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 83 % takových látek – 3809 10 90** celní sazba 8,3 % + 17,7 EURO/ 100kg

### Vývoj cen brambor producentů (CZV) v roce 2003 až 2006

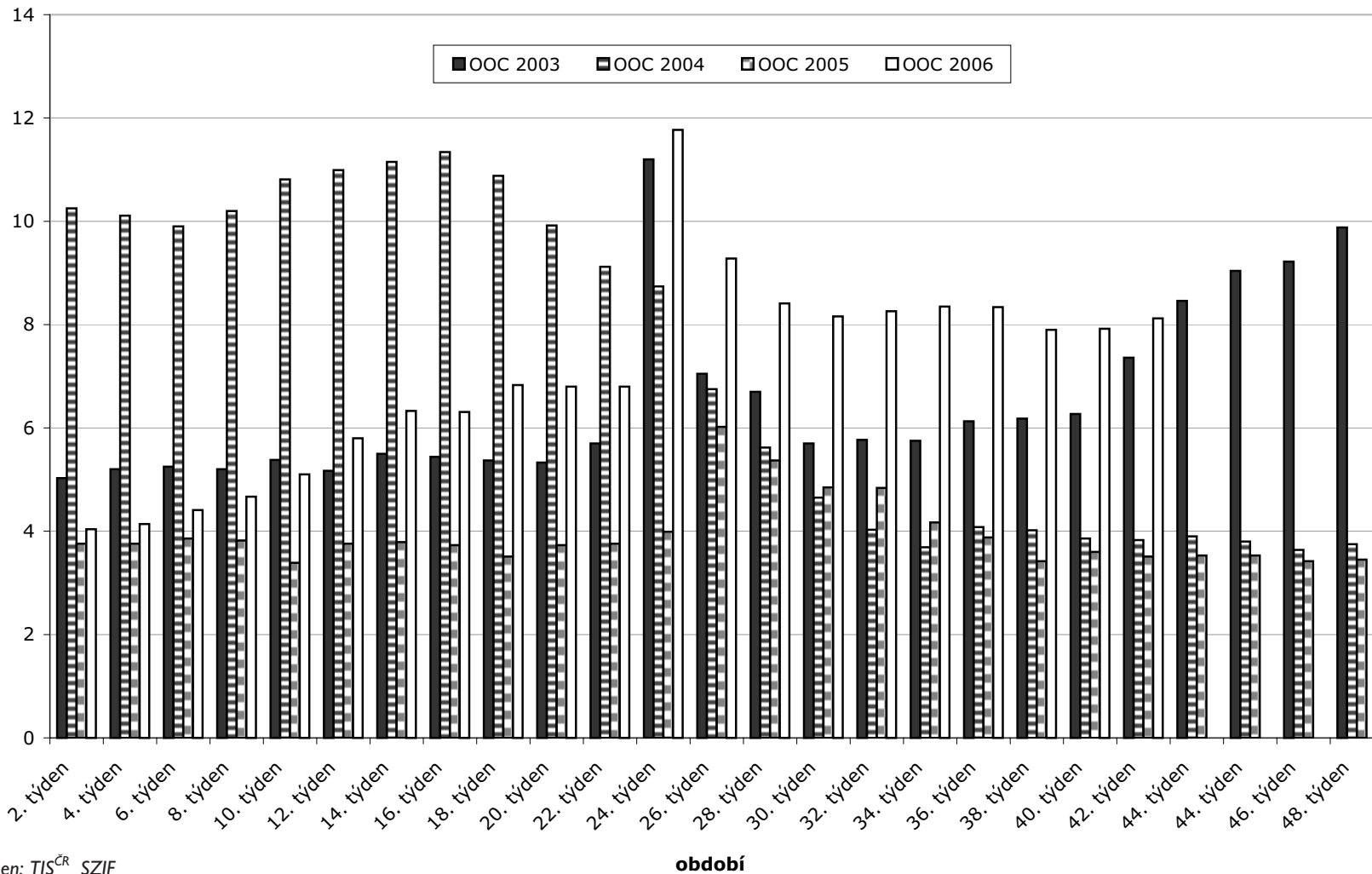
CZV (Kč/kg)



Pramen: TIS<sup>CR</sup> SZIF

### Vývoj cen brambor obchodníků (OOC) v roce 2003 až 2006

OOC (Kč/kg)



Pramen: TIS<sup>ČR</sup> SZIF